

Aréw. S.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Redactor responsabil-Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc. Administartor delegat si girant responsabil-felelős igazgató: Schwartz Endre. Proprietar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E. de Editura. Registrul publicatiunilor perioade No. 43. D657-889. 1938. Tribunalul Cluj, Sectia III.
Vasárnap, április 21.
1940-5700. Niszan 13.
XXIII. évfolyam, 93. szám.

Taxa postală plătită în num. No. 30523/1934
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, fél-évre 12, egészévre 20 dollár. — Hirdetések díjazás szerint. — Az „UJ KELET” a transilvaniail és bánáti zsidóság egyetlen napilapja. Cikkjeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Nagy harc folyik Elverum körül

Angol ellenőrzés alatt állnak a tengeri utak Északon — jelent London

Stockholm, április 20. (Rador.) Jelenik, hogy Elverum közelében harc indult meg a norvég és a német haderők között. Oseff norvég őrnagy Elverumban kijelentette a sajtó munkatársai előtt, hogy a norvég csapatok megakarják nehezíteni a német előretűtást, ebben a körzetben addig, amíg a norvég haderő ellentámadásba mehet át. A norvégok remélik, hogy a németeknek Trondjem környékén a szövetségesek támadásának megakadályozására irányuló kísérletei az Elverum körzetben tapasztalható nyomás gyengülésére fog vezetni. Állítólag a narviki német haderő igen nehéz helyzetben van, amelyet

most a svéd határtól öt kilométernyire fekvő Rompaksegnél és Bjornsfelnél összpontosítanak.

A Stockholm Tindende Norvégiába küldött tudósítója szerint, a norvég védekezés északi irányban egyre jobban megszilárdul. Az ország északi részében maradtalanul végrehajtották a mozgósítást. Hagra erődjé még mindig a norvég védelem kezén van. Hamar és Elverum elvételének hírének nem erősítették meg. Lehetséges azonban, hogy a németek Hamart már elérték, mert az ottani rádióállomás nem dolgozik többé.

Embervesztés nélkül jutottak el Norvégiába az angol expedíciós seregek

Stockholm, április 20. (Rador.) Havas: Narvikból érkezett svédektől kapott felvilágosítások szerint a város teljesen el van szigetelődve Norvégia többi részétől. A svéd utasok kijelentették, hogy a németek mult szombaton kiürítették a várost és sietve visszavonultak.

London, április 20. (Rador.) A Havas jelenti, hogy az angol-francia expedíciós sereg eljutott Skandináviába anélkül, hogy egyetlen embert is elveszítettek volna. Ez mindennél jobban bizonyítja, hogy a szövetségesek mennyire teljes mértékben ellenőrzik a tengeri utakat.

Német jelentés az angol csapatok partraszállásáról

Berlin, április 20. (Rador.) Azon angol hírekkel szemben, amelyek szerint Norvégia partvidékének különböző pontjain angol csapatok szállottak volna partra, német részről megállapítják, hogy távoli fjordokban és izolált kikötőkben kicsiny, jelentéktelen számú csapatokat tettek partra. Ezeket a pontokat a német légi haderő állandó ellenőrzés alatt tartja.

Csupán Harstad közelében található jelentősebb angol erők.

Bár az angol csapatok jelenléte és tevékenysége maga után fogja vonni azt, hogy a németek erőlyes intézkedéseket fognak hozni azon norvég vidékek ellen is, amelyekben az angolok jelenlétét jelzik és amelyeket máskülönbön megkíméltek volna a háboru pusztításától.

A németek előnyomulása

Berlin, április 20. (Rador.) A német haderő főparancsnokság jeleenti:

A német csapatok által elfoglalt területekről, Narvikból, Trondhemből, Bergenből, Stavangerből és Kristiansandból nem jelentenek említésre méltó eseményt. A német csapatok tervszerűen hajtják végre a kiszabott feladatokat. A német egységek és hadianyag tovább érkeznek anélkül, hogy az ellenség megakadályozná azokat. Április 19-én egy ellenséges repülőgépet bombát dobott le Narvik déli részén, anélkül azonban, hogy kárt okozott volna. A Bergenben állomásozó német csapatok néhány környező szigetet elfoglaltak. Kristiansandból norvég katonai egységeket fegyvereztünk le. Osló környékén terepnehézségek ellenére tovább folytatódik a német csapatok előnyomulása. A foglyok és hadizsákmány száma egyre növekszik. Április 16-ig 180 ágyút és 300 gépfegyvert zsákmányoltunk.

szálló füstoszlop és a vizen megjelenő olajfolt mutatta a bombák megsemmisítő hatását. Egy német repülőgépet hiányzik. Nyugaton a felderítő csapatok élénk tevékenysége volt tapasztalható.

Churchill beszéde az angol flotta hőseinek

London, április 20. (Rador.) Churchill ma délelőtt a tengernagyi hivatalban fogadta a Hardy és az Eklipse torpedórombolók életben maradtjait, akikhez a következő beszédet intézett:

— A torpedóromboló rajok jelentős mértékben kivették részüket Anglia biztonságának védelmében, az utolsó hónapok során. Warburton Lee, a ti vitéz parancsnokotok, magára vállalta a felelősséget, hogy megtámadja az ellenséget Narvikban és életével fizette meg határozatát. Bár a Hardy elsüllyedt, ti fegyveresen partraszállottatok, hogy folytassátok a harcot. Ti vagytok az élcsapata a seregeknek, amelyeket mi és francia szövetségeseink ezen a nyáron arra fogunk felhasználni, hogy megtisztítsuk a Wikingek völgyét, Norvégia földjét, az összes német csapatoktól.

London, április 20. (Rador.) A Snaperr angol tengeralattjáró, mely pénteken Anglia egyik keleti kikötőjébe érkezett, négy németet tett partra: egy kapitányt, egy főhadnagyot és két tengerészt, akik egy petróleum-hajó személyzetéhez tartoztak és a Snaperr a nyílt tengeren vette fedélzetére őket. A buvárhajó előzőleg legalább négy német csapat- és anyagszállító hajót süllyesztett el.

Róma magatartására összpontosul Anglia figyelme

Mussolini lapja egyfőtől szembeszáll az angol gyanúsításokkal, másfelől: háborus hangu cikkeket közöl

LONDON, április 20. (Rador.) Az összes angol lapok élénk figyelmet szentelnek Olaszország magatartásának és kiemelik, hogy a szövetségeseknek fontos érdekük, hogy a balkáni államok függetlenségét és területi épségét tiszteletben tartásák.

A Times azt írja, hogy hála az Osservatore Romano elterjedtségének, az olasz nép tudatában van a németek Északi tengeren elszenvedett súlyos tengeri vereségének.

Olaszország háborus lépésre készül

Róma, április 20. (Rador.) A Stefani távirati ügynökség továbbítja a „Giornale d'Italia” egyik cikkét, melyet Virginio Gayda írt s amelyben megcáfolja azokat a főként az angol sajtóban megjelent olaszellenes verzioakat, amelyek az utóbbi napokban csendültek fel arról, hogy Olaszország eddigi békés magatartását támadó jellegűvé változtatta. A lap vitába száll ezekkel a hírekkel, hangsúlyozza a skandináviái német lépés sikerét s az angol és francia haderő eddigi veszteségeit. Hogy ezeknek a tényeknek alapján fenyegetőzik a szövetségesekkel szemben, az lehetséges volna. Olaszország azonban más-ként szolgálja a béke ügyét. A lap kitér ezután Cross angol háborus gazdasági miniszter nyilatkozatára, amelyet Olaszország felé intézett az angol államférfi. Bár egy hivatalos jelentés szerint nem kell tulságos fontos-ságot tulajdonítani annak, hozzátéveszi a „Giornale d'Italia”, hogy egyes londoni lapok kész tényekként fogadták a kijelentéseket.

Olaszországnak nincs semmi tanulnivalója senkitől, ami az ő magatartását illeti és senkitől sem fogadna el semmilyen utbaigazítást. A lap felemlíti ezután az angol rádió-állomás több támadását és felszólítja az angol közvéleményt irányító szerveket, hogy több felelősséggel, tiszasággal és diszkrecióval kezeljék az ügyeket.

Az olasz nemzet — folytatja Gayda, — nagykoru, lelkiismerete és felelősségérzete van. Ezenkívül pedig erősen felfegyverkezett. Ismeri érdekeit és jogait s a Duce tudja, hogyan kell a szándékot valósággá változtatni. Hangsúlyozza a cikk azt is, hogy az olaszellenes támadásban az angol és francia lapokon

kívül egyes ugynevezett semleges országok sajtója is résztvevett s felhívja ezeket, hogy inkább saját ügyeikkel foglalkozzanak és hagyjanak békét Olaszországnak.

A Havas távirati iroda jelenti, hogy a „Popolo d'Italia”, Mussolini lapja, egy másik cikkében Olaszországnak a háboruba való belépése mellett ír „A balsors órája” cím alatt. A cikk lényege a következő:

— Egy nagy nép, amilyen az olasz is s amely a történelem és a háborus zónák középpontjában áll, nem teheti örök időkre keresztbe a kezét, hogy olyan sorsra jusson, mint a békés nemzetek, amelyek az utóbbi időben minden oldalról támadásban részesülnek. Nem lehetséges, hogy egy ilyen nagy népnek ne legyenek szabad utjai az óceán felé. Ebben a tekintetben például Portugália is szabadabb, mint Olaszország.

A lap felemlíti Mussolini szavait, amelyekben bejelentette, hogy ha az olasz nép kényeszerítve volna kivételes áldozatokat hozni, akkor sem maradna tovább a Földközi-tenger foglya. Ezután hozzátéveszi: „Helyeseltük az új törekvéseknek ezt az irányát, de megértjük azt is, hogy a történelmet nem dicséző szavakkal írják. Tudjuk, hogy az az elv, amely szerint a kard többet ér minden arany-nál, nem történelmi igazság, mert amit a vas kivív, az megrozsádósodik. Tudjuk azonban, hogy a vas meghódítja az aranyat. Még tudjuk azt is és jobban, mint bárki más, hogy az önmagától való megújulás olyan helyet biztosít a történelemben, amely az élet megkönnyítésével jár. Nem szabad elmulasztanunk a szükséges pillanatot, mert ez a tűz és a vas mai nemzedékének adatott.

Lord Nuffield, Anglia legnagyobb iparfejedelme

Irtá: LISTOWEL JUDITH

1936. október 16-án meglepő eset történt az angol légügyi minisztériumban. Lord Nuffield, a milliomas autógyáros magából kikelve kiáltotta lord Swinton légügyi államtitkár felé: „Háboru esetén az Ur segítse Angliát!” — ezzel kirohant az államtitkár fogadóterméből.

Mindaz, amit Lord Nuffield mondott az angol légügyi minisztérium „árnyék légügyi iparáról”, csak később került nyilvánosságra, amikor maga a kormány is szükségét érezte, hogy „Fehér Könyv” adataiban nyilatkozzék a csiklandos tárgyról. „Diktatóri módszerek és a modern értelemben vett termelés gyakorlati tudásának teljes hiánya, intézkedések, amelyek megakadályozzák a tömegtermelést”, csupán lényegtelen vádpontok voltak abban a nyilatkozatban. A legfőbb panasz az volt, hogy Lord Swinton tökéletesen megbénította éppen azt a repülőgépgyárat, amelynek üzemére pedig Lord Nuffield nem kevesebb, mint 500.000 fontot költött saját vagyonából, azzal a követeléssel, hogy új repülőgépgyárat építhessen, ezuttal a kormány költségére.

— Fellengérré velem, ha közpénzekből egyetlen pennyt költök, — volt Lord Nuffield kemény válasza.

A közvélemény minden rokonszenve érthető módon Lord Nuffield mellett volt és a kormány tagadhatatlanul kritikus helyzetbe került. Október 23-án azután Sir Thomas Inskip, az ezidőszerinti Lord Caudectó, aki akkoriban a nemzeti védelem összpontosításának minisztere volt, a következő kérelemmel fordult Lord Nuffieldhez:

— A nemzetnek szüksége van Önre! Kérem, gondolja meg elhatározását!

Október 28-án Sir Thomas felkereste Lord Nuffieldet, akivel behatóan megvitaták az akkori helyzetet. Az eszmecsere eredményeképpen Sir Thomasnak sikerült meggyőzőni a Lordot. Rövidesen ismét megnyílt Birminghamban a Wolseley repülőgépgyár.

1937 januárjában Lord Nuffield mégis feladta ezt az üzemet és új társaságot szervezett a „Nuffield Mechanisations Lid.” társaságot 250.000 font alaptőkével. Elgondolása az volt, hogy bebizonyítja a kormánynak: van lehetőség hadipari cikkek fokozott mértékben való előállítására a takarékosági elv teljes szemmelartása mellett. Ez a példátadó tevékenység arra indította a kormányt, hogy röviddel az újabb háboru kitérőse után Lord Nuffieldet a légi tanács tagjává nevezte ki s 1939. november 1-én őt hívták meg a légügyi minisztérium fenntartását ellenőrző vezérigazgatói tisztségre. A helyzet jelenleg az, hogy az angol birodalom léghaderéje és az R. A. F. osztagok felszerelésének kiegészítése és utánpótlásáért teljes egészében Lord Nuffield felelős.

A férfi, aki ilyen körülmények között szinte jelentősebb feladatot vállalt még egy miniszternél is, kimagasló, szinte legendásnak mondható alakja a brit közéletnek. 1877-ben Oxfordban született. Apja szakmunkás volt s ő maga alig 13 esztendőskorában Cowleyben egy műszerész és kerékpár készítőhöz állott be inasnak. William Richard Morris jókedvű gyerek volt. Szülei szerény otthonában már zsenge ifjúságában is állandóan műszaki tárgyak iránt érdeklődött, tanulmányait azonban olyan kitűnő eredménnyel végezte, hogy rövidesen a főiskolára kerülhetett. Oxford, a világ egyik legjelentősebb tudományos központja adott volna erre lehetőséget, de a fiut nem annyira a könyvek, mint inkább technikai kérdések érdekelték. Így azután heti öt shillingert munkába állott.

Összesen öt font tökével kerékpárjavító műhelyt nyitott. Egyik legelső „ügyfele” az oxfordi diák szövetség akkori elnöke, F. E. Smith volt és különös véletlen, hogy teljesen eltérő működési területükön a két rendkívüli ember együtt haladt kitűzött célja felé. Amikor a fiatal William autók előállításába fogott, Smith már jelentős hírnévre tett szert, mint ügyvéd. Amikor a későbbi Lord Nuffield

VILÁG TUKRE

S 20.
ainnek a
kezelésén
met sajtó
amelyet
egnap az
kapcsos-
arról ír,
fogantol-
elyek azt
kelteni
gyezéssel
szigorubb
hogy vé-
álásokkal
sulyozza,
működést
n.
shóházban
képviselő-
előnökhöz,
Anglia Ja-
vizeken
t az eset-
ré változ-
szolt írás-
csak szá-
apán kor-
tól, hogy
ot a hol-
yilatkoza-
jelentette,
ekldéssel
obodását,
land-India
nk, hogy
ánynak is
magatar-
közvéle-
ntek reg-
szág poli-
dósítások
ak a kö-
talál-
g angol-
ának egy
re. A lap
zág miért
g hogy az
ket ame-
s zónává
s megcá-
s hvtak
ra, hogy
esemény,
l, hogy
ását.
ngol
asági
Az angol
dótséget
a vendé-
külgügyt
London-
ság tag-
több ve-
skedeiem
k keres-
ániában.
NACIO-
araswutit,
iai kon-
ságról
ROL GÖ-
örög táv-
rádióálló-
n valószí-
lrel kap-
resztelés
hogy meg-
adó R. T.
Pop 10.

az angol birodalom leghiresebb nagyiparosává lett, barátja már Peerséig és a miniszteri tárcáig vitte. Ezzel azután vége is szakadt az összehasonlításnak, de annyi bizonyos, hogy nagyobb ellentétet, mint a gógós, de kiváló szónoki képességű F. E. Smith és a szüszavú, zárkózott, szinte félték William Morris, elképzelni is alig lehetett.

1898-ban Morris már autógyártás-tulajdonos volt Long Wallban, Oxford mellett, ahol autógyártással is foglalkozott. Legfőbb álma és vágya a „népszerű gépkocsi” volt, amelyet neki kell megépítenie. „Könnyű kis kocsi, jó erős motorral, kisebb az amerikai kocsiénál, amelynek üzemeltetése is olcsóbb de amellett megbízható.

1903-ban, pontosan tíz esztendővel első próbálkozásai után megépíti első motorke-rékpárját. Még abban az esztendőben társas viszonyba lépett Morris a Christ Churb egyik tagjával és közösen műszaki üzletet nyitottak, akkor már 130.000 font alaptőkével.

Egy esztendő sem telt bele, az egész tőke odaveszett az utolsó pennyig. Morris újra kezdhette életét munkáját, de még akkor is mosolygott. 1912-ben azután nagy nehezen sikerült annyi tőkét megtakarítani, hogy újra szerencsét próbálhatott. Megtekintette az Olympia-motorkiállítását és ottani tapasztalata alapján több ügynököt szerződött és zsebében néhány megrendeléssel hazasielt. Cowleyben potomáron megvette az akkori katonai intézet elhagyott épületét, ahol gyári üzemre rendezkedett be.

Az első Morris-gépkocsi 1913-ban tűnt fel a világpiacon. Kétüléses, pompásan kiállított, gyors, könnyen kezelhető kis autó volt, bár 250 fontnyi vétellárral nem tartozott éppen a legolcsóbb kocsi közé. Mégis komoly értéket adott a jó pénzért és a „csinos kis Morrisok” hamarosan közismertté váltak egész Angliában.

A világháború idején állami vezetés alá helyezte gyárát és már 1915-ben aknasüllyesztőket állított elő heti 1700 font összegért. Nem telt bele sok idő, maga az admirális is megtanulta méltányolni a W. R. Morris jelzést. A világháború vége felé gépkocsi termelése már sikerrel vette fel a versenyt a Ford autókkal és amikor a világháború utáni gazdasági válság következett, komoly elhatározásra jutott. Szokásos lelkesedésével, bátorságával és merészségével egyszerűen leszállította az árakat. Sajátáron bocsátotta áruba a kocsikat abban a meggyőződésben, hogy a forgalom emelkedésével tesz szert megfelelő haszonra. A merész üzleti sakkjátsza sikerült.

Legközelebbi lépése már az volt, hogy megvásárolta a Cowentry-beli Hotchkiss-műveket. Utolsó fillérét fektette bele ebbe az üzletbe, amely pompásan kifizetődött, bár teljes két esztendőig haszon nélkül dolgozott, csupán szerény javadalmazást biztosított saját családjára. 1927-ben Morris már milliommós. Művei évenként 100.000 autót állítanak elő, nem szólva a tengerészeti gépekről, traktorokról és egyéb üzemi gépekről. A brit hadsereg és ipar gépesítése W. R. Morris nélkül elképzelhetetlen lett volna.

Lord Nuffield reggel kilenc órákor jelenik meg dolgozószobájában — a háborus időre való tekintettel mostanában jóval korábban kezdi hivatalos működését. — Szobája a cowley-telegen éppen olyan egyszerű, mint volt akkor, amikor élete nagy művét megkezdte. Itt tartózkodik a legszívesebben.

Angliában a munkásszervezeteket már a század elején megteremtették. Lord Nuffield nem akadályozza meg alkalmazottait az azokhoz való csatlakozásban. Egyetlen, amit sehogy nem hajlandó elviselni, a zártüzem. Erre nem is igen kerül sor, mert olyan rendkívüli kedvezményeket nyújt alkalmazottainak, aminélket egyetlen munkásszervezés sem biztosíthat ma a részükre. A Nuffield-művek hivatalos munkaideje heti 38 és fél óra, a legmagasabb munkabérek mellett. Alkalmazottait nyáron kétheti fizetett szabadság illeti meg. 1936-ban kétnemű font összegét helyezte letébe részvényekben, amelynek jövedelme egyedül alkalmazottait illeti, akik teljes ellenőrzési jogot gyakorolhatnak a hatalmas összeg felett. Ily módon az alkalmazottak szabályos üzletársak lettek és részesei az üzleti haszonnak is.

Ezidőszent több, mint 20.000 alkalmazott van a Nuffield-műveknek. Könyvtárak, klubházak, sporttelepek, hangversenytermek állnak rendelkezésükre. A jóléti intézmények és a kényelmi berendezések, amelyekkel Nuffield alkalmazottairól gondoskodott, valóban méltán világhírűek. Nem is csoda, hogy mindenki örömmel végzi nála munkáját, amelyet persze maga a Lord ellenőrzi. Mindenütt megjelenik, mindenről személyesen győződik meg, intézkedik, tanácsot ad, utasítást közöl, dicsér és elismer, — de jaj az „amerikázónak”!

Amikor meggyőződött róla, hogy a művei üzembentartásához szükséges szén megdrágult, új társaságot alapított, a Morris Collieries Ltd.-t. Felvásárolt néhány szénbányát, csökkentette az árakat a feltevésben, hogy ezáltal nemcsak a termelési, de a forgalmi árakat is sikerül leszorítania.

Máskor ismét, amikor véleménye szerint az acél ára emelkedett túlzottan, intelmet inté-

zett az angol acélgyárosokhoz, vegyék tudomásul, hogy ha nem változtatják meg üzleti eljárásukat, külföldről szerzi be az acélt művei számára.

Az új háború kitöréséig minden esztendőben beutazta a világbirodalmát. Személyesen szerződött ügynökeit, emlékeztetve őket arra, hogy Anglia gépkocsitermelésének 94 százaléka hazai iparcikk. Ezzel szemben a dominiumok és gyarmatok forgalomban lévő gépkocsi parkjának 75 százaléka külföldi áru. Ezt a piacot kell meghódítani és jaj nekik, ha nem tesznek meg minden lehetőséget érdekében.

Hosszu esztendőig hiába kísérleteztek azzal, hogy közéleti szerepre bírják a Lordot, — akinek neve pontosan a következőképpen változott: 1929-ig Mr. W. R. Morris, 1934-ben Sir William Morris, 1938-ban és azon túl Lord Nuffield. Zárkózott, visszavonult egyénisége csupán élete nagy munkájával kapcsolatban engedett fel. Egyedül az ő teljesítménye volt, hogy több gépkocsit adott el egymaga, mint bármely más angol gépkocsi-gyár együttvéve.

Bármint legyen is, az olyan egyéniség, mint Lord Nuffield, végképpen mégsem mondhatott le a közéleti szerepéről. Bármennyire is igyekezett elzárkózni az olcsó reklám hirharangjától, egy váratlan esemény, amely világszerte szenzációt keltett, egy csapásra reáirányította a közvélemény érdeklődését.

1938. május 24-én az angol lapok hasábas közleményekben számoltak be arról, hogy emberrablók intézkedését a Lord ellen

cowleyi telepének irodájában. Egy régi barátja, Rumford Kennerley, tartózkodott véletlenül a szomszéd szobában és feltanuja volt a végzetes beszélgetésnek. Idejekorán észbekapva azonnal értesítette a rendőrséget és ugyszólván percekkel belül az oxfordi rendőrkirendeltség állig felfegyverzett osztagai zárták körül a Nuffield-műveket, hamarosan lefűlve a vakmerő gangstereket. Maga a Lord pillanatra sem veszítette el hidegvérét s amikor később szokásos szemleutját tartotta a munkatermekben, említett tett emberei előtt e példátlan támadásról.

Az esetnek híre járt és egész Angliát izgalom fogta el. Emberrablási kísérlet Nagy-Britanniában? Ilyesmire addig soha sem volt példa. Ilyesmi csak Amerikában történhetett, ahol akkoriban már tömegesen garázdálkodtak a gangsterek és virult a korrupció.

Amikor azután a „leirhatatlan büntető” bírósági tárgyalásra került, váratlan fordulattal bohózatba illő folytatása lett az ügynek. Kiderült ugyanis, hogy egy John Bruce Thornton nevű idegen, aki akkortájt sokféle megfordult, nemrégiben azzal a rémregénybe illő ötlettel fordult történetesen nem máshoz, mint Frederic Ramsden örnagyhoz, hogy ketten közelítsék meg Nuffieldet, hurcolják őt az erre a célra bérelt yachtra, ott verjék bilincsekbe és fenyegeték meg azzal, hogy borzalmas műtétet hajtanak rajta végre minden érzéstelenítés nélkül, ha nem volna hajlandó 100.000 font kölcsönt folyósítani Thorn-tonnak. Amennyiben a lord hajlandó volna a csékk aláírására, úgy bekötött szemmel ismét partra szállítják. De ha visszautasítaná

a követelést, egyszerűen a tengerbe dobják. Ramsden örnagy, a lord egyik leghívebb barátja, úgy tett, mintha beleegyezett volna a tervbe. Legelső dolga azonban a rendőrség értesítése volt. A rendőrség természetesen nem is késlekedett, hogy haladéktalanul megtegye a szükséges óvintézkedéseket, amelyekről a lordot is értesítették s azután felkérték rá, hogy az ügy érdekében fogadják az „amerikai riportert”, aki május 23-án óhajtott nála „tisztelni”, hogy tőle intervjút kérjen. Thornton mitsem sejtve egyenesen besétált a rendőrség által felállított csapdába Nyomban lefűltek és hétesztendői börtöntüntetéssel sujtották. Egész Angliában azonban hónapokig szóbeszéd tárgya volt a Lord Nuffield ellen intézett emberrablási kísérlet.

A brit kormány rendkívüli elismerése Lord Nuffield iránt abban nyilvánult meg, hogy meghívták őt a légügyi tanács tagjainak sorába és órea bizták a brit légi haderő egyes-geinek újjászervezésére vonatkozó összes intézkedések ellenőrzését. Ezáltal valóban egészen rendkívüli tisztséget is tölt be Lord Nuffield, ha talán különös is a helyzet, amelynek folytán ő most már nemcsak munkaadója, de alkalmazottja is — sajátmagának. Lord Nuffield, a légügyi tanács tagja bízza meg ugyanis Lord Nuffieldet, a repülőgépgyárost, hogy tökéletes gépeket szállítson a brit légi hadseregnek. Ez a furcsa anomália mégis legkésebb bizonyosága a rendkívüli megbecsülésben, amelyben Nagy-Britannia kormánya és népe egyaránt részesítik a követeles férfit.

Rechobot jubilál

Tel-Aviv, 1940 áprilisában

A „Sefela” — a hajdani filiszteus-föld — legnagyobb zsidó mezőgazdasági telep, Rechobot, jubileumot ül: Adár 11-én lett 50 éve, hogy alapították.

A tegnap

Két palesztinai zsidó csoport és a varsói Manucha Venachla egyesület voltak az alapítói. Nagy célokat igyekeztek elérni azon 9500 dunám területű homokpusztán, amit áldozatosan magukhoz váltottak. Mindenekelőtt függetlennek akarnak lenni. Függetlenek a „nádiv” — így hívták palesztinaszerte Rotschild Edmund bárót, aki akkoriban az egész palesztinai zsidó telepítő munkát finanszírozta — adminisztrációjának minden lében kanál gyámkodásától, amely kenyérhez juttatta, de egyben megalázta a zsidó parasztot. Már pedig — ahogy később Herzl megszögezte — oda a telepítés művének minden magasabb értelme, ha a munkalehetőséget csak sunyítások árán lehet megszerezni. És hozzátette: Am vannak Palesztinában másféle telepek is! Kevesebb pénzbe kerültek, mint a Rotschild-félék, de önállóak és a szabad paraszt derék típusa fejlődött ki bennük. Csak Rechobotot hozom fel példának. Mindenki, aki látta, többre fogja becsülni, mint a tengernyi pénzt felemészített Rison-le-Ciont!

De sok más egyéb téren is uttörő munkát végeztek a rechobotiak. Itt egyenjogusították először a zsidó nőt. A telepek között aszszony is akadt: a kétgyermekes Batja Makov, aki férje akarata ellenére vándorolt Palesztinába. A férfiakkal egyenlő jogokat kapott.

A döntőbírószágok eszméje is itt született meg. A telepesek a chovevé cionisták jaffai irodájának rendelték magukat önszántukból alá. Végső fokon ez az iroda döntötte el a vitás ügyeket. Akik ismerik Rechobot multját, részleteit, büszkének rá, hogy a nemzeti fegyelem sohasem lazult meg itten. Megesett, hogy az egyik telepest szigorú büntetésre ítélte a zsidó bíróság, amely mögött persze nem állt végrehajtó hatalom: Kizárta Rechobotból. És a súlyosan büntetett ember nem lázadott, nem kísérlete meg, hogy a török hatóságokat vegye igénybe. Szótlanul szedte a sátorfáját.

Itt adták ki először a Toceret háárec jel-szavát. A telepesek megfogadták, hogy a jeruzsálemi zsidó textilgyárból szerzik be a ruhaszükségletüket. És szavukat állták.

Nesz-Cijona után itt szervezkedtek meg először a munkások, amint hogy Rechobot volt az első mezőgazdasági telep, amely nagyobb számban foglalkoztatott munkásokat. Ahogy az öreg munkások egyike, az öreg Jichak Kahen meséli: Az első időkben vagy 500 munkás dolgozott itten. Aki dolgozni akart, egyszerűen beállított ide és rögtön jól fizetett munkalehetőséghez jutott. A munkások legnagyobb része jesiva-bachur volt, fiatal mászkil és chovevécionista, akiket az ország szeretele vonzott Palesztinába.

Munkásokból toborozott a telep védőszer-vezete, hágáná-ja is és mert Rechobotban nagyszámu munkáskéz állott e célból is rendelkezésre, az itteni védőseregnek jelentősége jóval túlnőtt a lokális kereteken. Ha a Sefela

egyéb zsidó telepein támadásokat kellett visszaverni, rögtön megjelentek Rechobot munkáskatonái.

Itt vezették be a vegyesgazdaság rendszerét legelőször. Minden gazda 120 dunámot kapott megművelésre. Ebből 60-át szőlőter-melésre, 50-et gabonatermelésre szántak és 10 dunám állott a veteményeskert meg a tehénistálló.

Egyetlen fa sem állott Rechobot területén, amikor a zsidó telepek munkába vették. Elhatározták, hogy minden ház körül fákat fognak ültetni. Ma öreg és terebélyes eukaliptuszok, ciprusok vetnek bőségesen árnyékot Rechobot erősen megnőtt birtokállományára az alapítók jóvoltából.

Rechobotban élt és tanított egy darabig az ismert munkásapostol, A. D. Gordon. Az ország mezőgazdái itt állították ki évről-évre Pészach idején termékeiket. Ezekből a nép-ünnepélyeknél kisért kiállításokból nőttek ki a későbbi palesztinai mintavásárok.

A ma

A mai Rechobot 22.000 pompásan meg-művelt dunámon terül el. Tizenhatezer duná-mon narancskertek állanak, amelyek egymil-lió láda citrusgyümölcs kerül ki évenként. Százötven kutja óránként több mint 10.000 kubikméter vizet szolgáltat, míg az első tele-peket egyetlen kuttal kellett bejérk. Veder-rel merítették belőle sárral-homokkal kevert vizet.

Tizezren laknak a mai Rechobotban és 15 fióktelepén. Munkásainak 2000 a száma. Kilen-c iskolája és 8 óvodája van: 1571 gyermek tanul bennük 71 tanító és óvónő irányítása mellett. Népházában 960 főnyi hallgatóság foglalkhat helyet; a legnagyobbak egyike Palesztinában. Negyven dunám területű parkja van. Hitelszövetkezete 465 tagu és 100.000 fontot forgalmaz évente. Sportháza, mentőegyesülete, 2 munkásotthona, Wizó-egyesülete van, amely gyermekjátékoszteret, két ingyentel állomást, gyermek napközi otthont, gyermekmenhelyet tart fenn és esti tanfolyamokat a dolgozó nők számára.

A Rechobottal szomszédos telepek egyikén jemenita-sechuna áll: 2000 főnyi a lakossága. És a kibbuoc, nekudák egész koszoruja öleli körül. Rechobotban működik Palesztina hí-res mezőgazdasági kutató-állomása és Cháj-jim Weizmann elnök fizika-kémiai intézete, amelyek központi szerepet biztosítanak az új Palesztinában is a jubiláló Rechobotnak.

Anekdoták Rechobot multjából

A zsidó telepítés előtt Durán volt Rechobot neve. Ez a név ismételtelen szerepel a Talmud-ban. Az egyik helyen például három tanaitá-ról esik szó, akik Javneből Ludba tartottak és utközben Duránban szálltak meg. Az ala-pítők azonban nem ismerték a név zsidó multját, arabnak tartották és szükségesnek ítélték, hogy új héber nevet adjanak neki. A bibliai, Besérit 26. fejezetének 22. verséből Rechobot-ot választották, amelyet a kutat-furó Jicháknak ez a reménykedése kísért: Immár tágas helyet szerzett nekünk az Ur, szaporodhatunk a földön!

Mááplim, illegális bevándorlók, akkoriban is akadtak. A rechoboti mosóvárnak jelenlegi feje, maga is kalandos módon került 50 év-el ezelőtt, 12 éves korában Palesztinába.

Szülei partra szállhattak; neki azonban nem engedélyezték a bevándorlást. Tutajra rakták tehát és amikor a tutajt a part közelébe ért, egyszerűen kidobták a szárazföldre. Egy idegen zsidó ember akadt rá. Gyorsan fezt húzott a fejére, nehogy feltűnjön és elvezette a szüleikhez.

A török hatóságok nem engedélyezték Rechobot területén a házépítést. De a rechobotiak túljártak az eszmen. Pészacha építkeztek. És amikor a bizottság kiszállt hozzá-juk Rámlehből, már fedél alatt volt a házuk. Már pedig a török törvény úgy szólt, hogy az engedély nélkül épült házat nem rombol-hatták le, mihiyet fedelet húztak rá.

Hogy a további építkezésnek elejét vegyék, őrt állított a hatóság a telepen. Az őt a telep egyetlen kutja mellett posztolt és nem engedett a malterhez vizet meríteni. De erre is tudtak orvosságot a jóeszú rechobotiak. Kisütöttek, hogy a török törvény tiltja az asszonyok vérést. A telep asszonyai erre rá-törték a katonára, erőszakkal elhurcolták a kút mellől és a férfiak nekiláthattak a víz-merésnek.

Amikor a világháború alatt parancs jött, hogy az öregek, asszonyok, gyermekek el kell hagyniuk a falut, csak a mezőgazdasági munkások maradhatnak — az evakuálásra ítélték ellenszögöltek. A narancsokban rejtőztek el. Valami véletlen szerepe folytán később hatályon kívül helyezték a kiutasítást.

A hajdani patriarchális időkben ez volt a rechoboti munkás életrendje: Hatkor kelt, amikor megszólalt a falu harangja és... templomba ballagott. Imádkozás után be-kapta a reggelijét, teát meg kenyert és újabb harangjelzésre munkába állott. Délibet csak a közelben lakók tértek be a faluba étkezni, a többség a mezőn evett. Este minchézt meg máárvit imádkoztak és... gemóret tanultak. Volt egy Chevrat sász-uk, az szabályozta a tanulást.

A Palesztinában járó Herzl diadalkapu fo-gadta Rechobotban. Egy lovasküldöttség elébe ment Nesz-Cijonáig. Amikor Herzl meglátta a vadul vágató és hurrázó zsidó legényeket, kiszállt a kocsiából és kezet szorított velük. Szemmel láthatólag meglepte a lóratemerttségük. Herzl megszállt Rechobot-ban és reggelre kelve fogadta a telepesek-munkások delegációját, akik törhetetlen ra-gaskodásukról biztosították. Az öregek még ma is sokat tudnak beszélni erről a találko-zásról és a mély benyomásról, amit Herzl megjelenése tett rájuk.

A rechoboti Herzl-látogatás emléke Alt-neulandban is felkísért. A porosz Kingscourt, a regény egyik főalakja, nagyotnéz a rechoboti lovasok láttára és elkáromkodja magát: Hogy a kénkőves istennyila csajogni bele! Ezek a fickók úgy lovagolnak, mint maga az ördög. Az én vitézlő őseim sem csinálták jobban! (B.-Y.)

Weiss Siegfried

kalap, uridivat üzletét áthelyezte
Piafa Mihai Viteazul 6. sz. alá
Rabbinische und Bieberhütte in schönster
Auswahl.

„Casă Pălărilor”

We

„Minden l
A
Boo
trud

A városb
ben a főha
général We
midi a... 1

Két nappe
irodában és
kivánsággal
is, akik idő
sabb várak
Röviddel Be
találkozta
zul fogadó
töttem a ró
ket. A fran
beszéltek h
„Sziria Ley
kai barátor
nemcsak tis
titikusoknak
is a Közék
tisztába va
lan belcsüle
vanosság el
megjelenik,
gadtatásbar

Ez a mag
táldók, mi
biztosa volt
tak az orsz
társág és r
ember hatá
Weygand na
ság mentali
zete és a be
kezésben ta
a francia g
nagyobb, sz
ták. Távozá
belpolitikai
mélyen sajn
után a sziri
okkává nev
kesedéssel
zelmésen h
tályrészlül.

A
ja

Három ó
ros egyik
új épülethe
hik vörös
nyébe öltöz
cia altiszt
várszobába
tői való fig
Libanon ta
sen szárny
emeletrre v
vesz át és
dolgozósz
aap zuhoro
ödvivatu, es
ember, aki
kelet sfinx
tábornok f
amelyben o
néhány lép
teljes meg
tem. Talán
ban hálás
politikus é
lyüket egy
tó a beszél
látja maga
reti a fény
előttém ül
francia ar
legutóbb a
Semmilyen
lényesség
ötvensesnek
három éve

Hadsereg
éőbb és m
100 és 700
— Egyil
bornok. A
meg, mert
ni erőnk t

Szemtől-szembe Weygand tábornokkal

„Minden lehetőséggel számolni kell, minden meglepetésre fel vagyunk készülvé” — mondja a szíriai seregek főparancsnoka

A Neue Zürcher Zeitung Walter Bosshard tollából közli az alábbi tudósítást.

Beirut, március hó

A városból visszatérve, szállodaifjúkém-ben a főhadiszállás értesítése várt: „Le général Weygand vous recevra cet apres-midi a... 15. h.”

Két nappal ezelőtt látogatást tettem az írodában és kihallgatást kértem. Hasonló kíváncsisággal jött több amerikai költőgám is, akik időközben ideérkeztek. Így hosszabb várakozási időre rendezkedtem be. Röviddel Beirutba való megérkezésem után találkoztam a tábornokkal a perzsa főkon-zul fogadó estjén és egész héten át gyűj-töttem a róla forgalomban lévő története-ket. A franciák természetesen büszkeséggel beszéltek honfitársukról. Egy arab högy „Sziria Leyautey”-jének nevezte. Ameri-kai barátom így vélekedett: „Weygand nemcsak tiszt, hanem egyike a legjobb po-litikusoknak, akiket Franciaország valaha is a Közelkeletre küldött. A benszülöttek tisztába vannak szándékainak maradéktal-an belcsületességével s ha valahol a nyil-vánosság előtt, mondjuk a löversenyterén megjelenik, a közönség mindig lelkes fo-gadtatásban részesíti.”

Ez a magas tekintély még 1924-ből da-tálódik, mikor Weygand Szíria főkormányá-dítósa volt. Annakidején zavargások vol-tak az ország különböző részein és a biz-tonság és rend helyreállítására tapasztalt ember határozottságára volt szükség. Weygand nagy megértése az itteni lakos-ság mentalitása iránt, jog- és igazságér-zete és a benszülött törzsekkel való érint-kezésben tanusított szokatlan tehetsége a francia gyarmati történelem egyik leg-nagyobb, szinte mondaszerű alakjává avat-ták. Távozását annakidején — ami francia belpolitikai okok következménye volt — mélyen sajnálták. Midőn a háború kitörése után a szíriai francia hadsereg főparancs-nokává nevezték ki, a lakosság olyan lel-kesedéssel fogadta, aminő rendszerint győ-zelmesen hazatérő hadvezérnek jut osz-tályrészlül.

A hófédte Libanon tarka plakát-jai között

Három óra után néhány perccel az óvá-ros egyik szűk utcáján át felmentem az új épülethez, amelynek bejáratánál a spa-hik vörös fezeben és hosszú, fehér köpe-nyébe öltözött őr áll. A lépcsőházban fran-cia altiszt veszi át meghívómat, ideiglenes városzóba vezet, amelynek falain kémek-től való figyelemztetések között a hófédte Libanon tarka plakátjai függnek. Rövide-sen szárnysegéd jelenik meg és a második emeletre vezet fel, ahol egy fiatal tiszt vesz át és várótermen keresztül Weygand dolgozószobájába vezet. Forró délutáni nap zuhogott be a szerény szoba ablakain. Ódívatu, egyszerű íróasztal előtt ül az ember, akit az amerikai íapok „A Közel-kelet sfinx”-jének neveztek el. Weygand tábornok félre teszi a sárga papírcsomót amelyben olvasott, feláll asztala mellől és zéhány lépést tesz üdvöziésemre. Azután teljes megvilágításban helyet foglalt előt-tem. Talán véletlenül történt ez, én azon-ban hálás voltam, hogy nem követi néme-ly politikai és államférfi szokását, akik hc-lyüket úgy választják meg, hogy a látoga-tó a beszélgetés alatt csak a körvonalakat látja maga előtt. Weygand tábornok sze-reti a fényt, a napot és a meieget. Ahogy előttem ül, nyugodt, lehiggadt arca egy francia arisztokratára emlékeztet, akire legutóbb a L'Ouvrebán figyeltem letem. Semmilyen fanatizmus, semmilyen szenve-délyesség nem árad e tiszt vonásaiból, aki ötvenesnek néz ki és mégis csak hetven-három éves már.

Sem száz és hétszáz ezer

Hadseregének nagyságáról beszéltem előbb és megemlítettem, hogy a becslések 400 és 700 ezer között ingadoznak. — Egyik sem igaz — válaszolta a tá-bornok. A pontos számot nem adhatom meg, mert továbbra is meg akarom őriz-ni erőnk titkát.

— Mi a célja és hivatása az ön hadse-regének? — kérdeztem.

— Minden lehetőségre el kell lennünk készülvé — hangzott a válasz. — Midőn a háború kitört, nem lehetett tudni, hogy Olaszország milyen magatartást foglal el a Földközi tengeren. Az utóbbi hónapok-ban a németek és az oroszok is olyan tá-madási politikát folytatnak, amely a leg-nagyobb óvatosságra int. Fel vagyunk ké-szülve a meglepetésre és mert ismerjük a németek manővereit, itt vagyunk.

— Nincs ön a csapataival túlságosan tá-voí bármely lehetséges hadszíntértől?

— Vannak repülőgépeink és egynémely modern szállító eszközünk és a szükségé mutatkozik, meglepő gyorsággal ott le-szünk, ahol szükség lesz ránk. Persze e pillanatban távol vagyunk minden veszély zónától. Hiszen mi franciák vagyunk és tiszteljük más államok jogait. Saját föl-dünkön maradunk és nem rohanjuk meg szomszédainkat, ahogy azt mások teszik. Soha még egy derék és békés néppel szem-ben nem történt olyan árulás, mint a fin-nekkel — ám mi, ha távol is vagyunk bár-mely harci támaszponttól, betartjuk szer-ződéseinket és megállapodásainkat.

A falon, a tábornok mögött, hatalmas térkép. A Kaukázus barnásan jelzett lán-colatára mutattam és megkérdeztem, mi-lyen erős lehet az orosz sereg a határ-mentén?

— A hírszolgálat minden nehézségei el-lenére is ismerjük körülbelül az ottani orosz hadsereg erejét. Azonban folytonos csapateltolódások és leváltások történnek, úgy, hogy inkább eltekintek attól, hogy becsléseket közöljek.

Tizennyolc feljelentés és tizennyolc fel-mentő ítélet a borsai közbirtokosság ügyében

A felmentett vádlottak a feljelentőt ültették a vádlottak padjára

Sighet, április 20. (Ab Uj Kelet tud.) Hetvenöt nap előzetes vizsgálati fogság után tegnap kiengedték, a szigeti ügyész-ségi fogházból a borsai közbirtokosság volt előjáróját. Mint annakidején megír-tuk, dr. Lacatus szigeti vezetőügyész elő-terjesztésére előzetes letartóztatásba he-lyezték a közbirtokosság ügykezelőit, aki-ket súlyos visszaélésekkel és a közvagyon hűtlen kezelésével vádolnak.

A törvényszék vádpancása háromszor egymásután megerősítette a vizsgálati fogságot a közbirtokossági vezetők ellen és azt a táblai vádpancás is két ízben hely-benhagyta. A napokban foglalkozott a táblai vádpancás harmadizben a nagy port felvert ügygel a vádlottaknak a vizsgálati fogság harmadszori meghosszabbítása el-len beadott fellebbezés folytán. A táblai vádpancás szükségtelennek tekintette a vádlottak további fogvatartását, annál is inkább, minthogy Filip Aurel görög kato-likus lelkész az élen Borsai község legte-kintélyesebb és legvagyonosabb polgárai

közül kerülnek ki, akiknek szökésétől nem kell tartani. Filip lelkész tehát visszatért parochiája, Margineanu Ion primár a köz-ságháza élére.

Egy milliárd lej a borsai közbir-tokosság vagyona

Csak akkor érthető meg teljesen ennek a nagyszabású bünpernek a lényege, ha tekintetbe vesszük, hogy a közbirtokossá-gi vagyon mintegy egymilliárd lej körül mozog. Ennek a tizenötezer lelket számlá-ló hatalmas községnek és az egész környék lakosságának pedig a létalapját jelentik a közbirtokosság tulajdonát képező erdőse-gek, a tulajdonképpeni máramarosi fake-reskedelem.

Az ügyesség még mindezeideig nem ké-szítette el a vádiratot és így a még fo-lyamatban levő vizsgálat anyaga hétpo-csattal lezárt titkot képeznek, de minden-esetre érthető, ha a főtárgyalást érdeklő-déssel várja az egész máramarosi közvél-emény.

Egyelőre új vezetőséget iktattak be a

Engedélyt kértem, hogy néhány csapat-egységét meglátogassam.

— Oda mehet, ahová akar, azt fényké-pezhetsz le, amit akar — válaszolta Wey-gand. Két kikötésem van csupán: katonai felvételeket előbb be kell mutatnia iro-dámban. Továbbá nem kívánom, hogy ut-közben megkísérelje tisztjeimről, vagy katonáimról felvilágosításokat és híreket szerezni, mert kénytelen volnék utazását felbeszakítani. Megfigyelései és saját egyéni véleményének visszaadása ellen azonban semmilyen kifogásom nincs.

A kis, szűk városzóban a szárnyse-géd utitervemet jegyzi fel, hogy érkezése-met a különböző parancsnokokkal közölje. Holnap indulok megátogatni a hadsere-get, amelynek tevékenysége sokaknak na-gyobb fejlődést okoz, mint e sajátos hábo-ru többi eseményei.

Fiatalságot és szépséget hozok Önnek!

Fiatalos kinézése nem korától, hanem bőrének ápolásától függ. Ezért próbálja meg NIVEA-t. Csak NIVEA tartalmaz Euceritet, mely bő-rét egészségessé teszi és csak egészséges bőr ad Önnek fiatalos és friss kinézést.

Weygand tábornok csak a szíriai hadsereg parancsnoka

Most szememmel a földközítengeri or-szágokra mutattam:

— Mindezen országok seregei önnek vannak alárendelve — mondtam.

Gunyos mosoly suhant át a generális komoly arcán.

— Weygand tábornok csak a szíriai francia csapatok parancsnoka. Minden más hír az ellenséges propaganda hazugsága körébe tartozik. A török hadsereget Chack mak marsall irányítja, a palesztinai és egyiptomi egységek főparancsnoksága Kairóban van. Hálás volnék önnek, ha mindezen újságjelentéseket a legteljesebb világossággal helyreigazítaná. Le gé-néral Weygand est le chef de l'armée en Syrie. C, est tuot!

közbirtokossági erdők élére és annak pénz tárosául egy ismert borsai fiatal zsidó ke-reskedőt neveztek ki Steinmetz Alter sze-mélyében, míg elnökéül Mihali Gavrilá Strifundá volt polgármestert.

A közbirtokossági erdők ügykezelősége ellen folyamatban levő eljárás egyébként sorrendben a tizenkilencedik hasonló ter-mészeti bünper, amelyet Sassu Joachim, volt borsai jegyző feljelentésére indítottak meg Borsai község hivatalos vezetői ellen.

Sassu jegyző 1937 év végén került Bor-sa községbe és már legelső ténykedése a község ügykezelésének egészen 1930 év elejéig való felülvizsgálásában merült ki. Sassu az annakidején a prefektus és a fő-szolgabiroóság által felülvizsgált és jóvá-hagyott községi határozatok mögött is milliós panamákat látott. Nem kevesebb, mint tizennyolc ilyen természetű bünvádi feljelentést tett az ügyészre, amelye-ket sorra vizsgálta ki és letárgyalta a szigeti törvényszék. A vádlottak között szerepelt az utolsó évtized összes borsai elő-járóm kivül dr. Man Zoltán volt szigeti liberális prefektus és dr. Selegean Faust Visó járás főszolgabírója is.

Tizennyolc bünper — 18 felmen-tő ítélet

A törvényszék és később a felettes fő-romok felmentő ítélettel zárták le mind a tizennyolc ügyet. A legutolsó perben teg-nap került a sor az ítélet hirdetésre a szigeti törvényszék büntető tanácsa előtt. Ez a per is felmentéssel és a vádlottak re-habilitálásával ért véget.

A felmentett gyanúsítottak — vádolnak...

A kocka most megfordult. A Borsai kö-zségi előjárók nem pihentek, mialatt a vizsgálat ellenük folyamatban volt és ala-posan kinyomozták a tisztogatni akaró jegyző egész ténykedését. Az összegyű-jtött adatot most bünvádi feljelentések fo-rmájában az ügyesség elé terjesztették. A már Bihar megyébe áthelyezett jegyző borsai ténykedéseinek ismertetésével, — amelynek igen sok zsidó vonatkozása is van — ezuttal nem akarunk a vizsgálat-nak elébe vágni. Annyi tény azonban, hogy a különböző feljelentések nem a leghizel-gőbb képet nyújtják az „önzetlen” purifi-kátorról.... (k. k.)

I. osztályu

1940-es új modellek, bistrifal, baia marei és Iris kályhákat, kandallókat raktáron tart

VEZÉRKÉPVISELET:

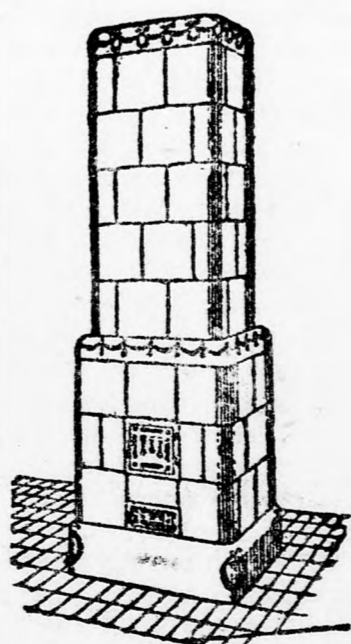
Graci kályhás

P. UNIRII

8

UDVARBAN

Tekintse meg a legmoderne-ből berendezett mintaraktáru-nkat. Atrakást, javítást és fayenc falburkolást garancia mellett eszközölünk.

ied

vezte sz. alá schönster

HIREK

— **RALEA MUNKAÜGYI MINISZTER SZERINT NEM KÖTELEZŐ ALTALÁNOSAN A „MUNKA ÉS JÓKEDV” ZÁSZLÁJANAK MAJUS 1-I KITÜZÉSE.** Bucurestiből jelentik: A „Romania” című lap parlamenti beszámolójában a következőket közli: A parlament szerdai ülésén I. Constantin képviselő a „Munka és jókedv” zászlójának május 1-i kitűzésével kapcsolatban kérdést intézett Ralea munkaügyi miniszterhez, aki szövegét a következők szavaival válaszolt a kérdésre: — Nem fogom megbüntetni azokat, akik nem tudják a kérdéses zászlót kitűzni. Csupán azok tűzzék ki, akik önként csatlakoztak a „Munka és jókedv” mozgalomhoz, melyet törvényesnek, hasznosnak és magas színvonalúnak tartok.

— **Öngyilkosságok Timisoaran.** Temesvárról jelentik: Hoffmann József 59 éves zenész Ranetti uca 10. szám alatti lakásán felakasztotta magát. A zenész nagy nyomorban élt és ezért öngyilkosságra szánta el magát. A hálószobában egy szegre felakasztotta magát. Felesége, aki mélyen aludt, reggel már csak férje holttestét láthatta viszont. — Appellmann Borbála husz éves rendőri felügyelet alatt álló nő az éjjeli öngyilkossági szándékából a Begába ugrott. Tettét azonban idejében észrevették a járőrök, akik hamarosan kimentették a hullámokból az életlent lányt, akit a mentők kórházba szállítottak. Kihallgatása során Appellmann Borbála elmondta, hogy nyomora miatt akart véget vetni életének.

A kisebbségi újságírók 9. művész-estélyén

április 23-án este fél 9 órakor a római kath. főgimnázium dísztermében közreműködnek:

Kovács Kató színművész, Csiky Lenke zongoraművész, az Erzsébet vegyeskar karizsmákkal, Rezik Károly vezénylővel, dr Gyulay József főorvos hat különböző női típus mutató be, dr Ligeti Ernő előadással, Salamon László költeményekkel. Jegyek elővételben az Ellenzék könyvtárában és a Jézetűt szerkesztőségében.

Ha Gheorghenibe jön és kóser házikosztot akar enni, látogasson el Kleinhoz, Piața Regina Maria 3. földszint.

— **A kisebbségi újságírók kilencedik előadó-estélye.** A Nép-kisebbségi Újságírók Egyesületének kolozsvári csoportja április 23-án, kedden este fél 9 órakor tartja kilencedik előadóestélyét a római katolikus főgimnázium „Jósika”-termében. Dr Ligeti Ernő lapszerkesztő „Az író mai feladata”-ról tart előadást. Dr Gyulay József, a Református Kórház főorvosa „A nő és az alkati” címmel a népszerűsítő tárgyú előadás keretében a tudomány részéről nyilatkozott hatféle női típus testi alkataráról s lelki sajátosságairól fog beszámolni. A Magyar Színház kedvelt fiatal művésznője, Kovács Kató Grieg Solveig dalával és Mozart Varázsfuvolájának egyik számával, valamint Benediet Velencei karneváljának egyik énekével szerepel. Az Erzsébet vegyeskar Rezik Károly karnagy vezénylővel énekel. Csiky Lenke zongoraművész és zenetanár Wagner és Liszt egy-egy művéből ad elő, továbbá Grigore Ghidonescu, a kiváló fiatal román zeneszerző, Szamostartomány királyi helytartósága kabinetirodájának igazgatója, egyik kiváló szerzeményét játssza el. Salamon László lapszerkesztő, a tehetséges költő újabb verseiből olvas fel. Walter Gyula lapszerkesztő pedig több erdélyi román költő műveiből készült műfordítását olvassa fel. Az est íránt, amelynek művészi színvonalát az előadássorozat eddigi sikere biztosítja, általános érdeklődés nyilvánul meg.

Tricolage-gépek

flach és links, nagyon jól működő állapotban eladók. Ajánlatok: P. Iosif, Bucuresti, Str. Piața Floreasca 13.

Mészárosok, vendéglősök!
hűtőszekrényeket speciálisan készít

Grünwald Jakob

CLUJ, Calea Decebal 23.

Telefon: 17-41.

Kérjen árajánlatot.

— **Kihágásokat állapított meg a máramarosi vállalatoknál a munkaügyi felügyelőség.** Sighetből jelentik: Vasile Radu, a szatmári munkaügyi alfelügyelőség inspektora Peta Péter, a szigeti munkaügyi hivatal vezetőjének kíséretében ellenőrző körúton volt Máramarosban. A munkaügyi felügyelő számos kihágási jegyzőkönyvet állított ki Szigeten, Felsővisón és Borsán. Itt említjük meg, hogy a Magánalkalmazott Céh szigeti vezetősége eljárt illetékes helyen a nyári záróra életbe lépése érdekében, tekintve, hogy ellentétben az országgal, Szigeten még mindig nem történt intézkedés a nyári záróra életbe lépése iránt.

— **Megcsönkített csecsemőholttest egy timisoarai temetőben.** Temesvárról jelentik: A jözsefvárosi temető őrei a reggeli órákban az egyik sírhant mellett csecsemőholttestet találtak. A holttest újságpapírral volt csomagolva, arca pedig sérülés nyomai látszóttak. Nyomban rendőri bizottság szállt ki a helyszínre, majd hatóság orvos is megvizsgálta a holttestet és megállapította, hogy késsel átszúrták a jobbszemét és az orrát. A rendőrség feltevése szerint az elvetemült anya megölte csecsemőjét, majd éjnek idején a temetőbe csempészte, hogy tettének következményeitől megszabaduljon. A megcsönkített holttestet a temető halottasházában helyezték el, a bűnös anya felkutatására pedig széleskörű vizsgálat indult meg.

— **Revolveres banditák kifosztották egy temesvári kereskedő lakását.** Temesvárról jelentik: Appel Mária ócskaruha-kereskedő Teodoriu-uccai lakásán három fiatalember jelent meg, akik egy esernyőt kínáltak eladásra. A lakásban csak az asszony apja, Ablakos János tartózkodott, mire az ismeretlenek hirtelen a földre tepertek az idős embert és pénzt követeltek tőle. Ablakos kijelentette, hogy a házában nem tart pénzt, mire támadói revolverrel fenyegették meg, majd átkutatták a lakást, de csak egy ócska irattáskát találtak, amelyben váltók és adóssági kötelezvények voltak. Az irattáskát a rablók magukkal vitték. A rendőrség rövidesen megállapította a banditák személyazonosságát Gyöngyösi István, Moise Ion és Kaiser András személyében. A három rablót az uccán felismerték és elfogták, de Kaisernek sikerült elmenekülnie. A rendőrség széleskörű nyomozása során tegnap elfogták Kaisert is, akiről egyébként kiderült, hogy katonaszökevény. A rablókmal átkutatásuk alkalmával töltött revolvereket és egy fekete álarcot találtak. Mindhármukat átadták az ügyészségnek.

„Muncă și Voie Bună”
zászlók, előírás szerint, minden méretben kaphatók

Szabó Jenő R. T.
Áruházában
Cluj, Calea Regele Ferdinand 5.

— **Törzsszakaszvezetői vizsgát tehetnek az önkéntes szakaszvezetők.** Bucurestiből jelentik: Közlemény: A 71—72. szakasz alapján besorozott és katonai szolgálatot tett szakaszvezetők, akik tartalékos tisztek, vagy aktív altisztek akarnak lenni, törzsszakaszvezetői vizsgát tehetnek a brigádjaiknál június elszejel kezdettel. Az érdekeltek felvétel kérvényüket írásban a csapatvezetőkhez kötelesek eljuttatni. A segédszolgálatra minősítettek, valamint azok, akik június első felében már betöltötték 32. életévüket, nem jelentkezhetnek vizsgára. A vizsgára való felkészülés lehetővé tétele érdekében közöljük a vizsga tárgyát: 1. Ismeri-e csapategységének fegyverzetét, felhasználását, teljesítményét és gondozását? 2. Ismeri-e egy szakaszvezető adminisztratív feladatait? 3. Ismeri-e a szakasz vezetését a harcban, a katonaság és a harci egység kiképzését? 4. Van-e vezetői készsége és tud-e vezényelni? 5. Képes-e gyors határozathozatalra és van-e kifartása?

— **Közlekedési baleset Szigeten.** Szigetről jelentik: Sulyos kimeneteli közlekedési baleset történt Szigeten, a Bogdan Voda uccában. Gampa Ion farkasrévi gazdálkodó szekerével belerohant az uttesten várakozó Tupița Petru desestii gazdálkodó szekerébe, amelyben ennek felesége és leánya foglaltak helyet. Tupițăék szekere felfordult és maga alá temette utasait, akik sulyos sérüléseket szenvedtek. Gampát letartóztatták.

— **A szigeti cionista ifjuság nagyszabású műsoros estélye a koncentrált családtagjainak segélyalapja javára.** A ZsNSZ helyi csoportja kebelében működő szigeti cionista ifjuság szerdán, f. hó 23-án este, 9 órai kezdettel nagyszabású műsoros estélyt rendez az „ARO” mozgóban, amelynek teljes bevétele a katonai gyakorlaton lévő családtagjaink segélyalapját illeti meg. Az előadás — amelyen a szigeti zsidó ifjú műkedvelők legjobbjai lépnek fel — a legváltozatosabb és legérdekesebb műsor szerepel és azt a legnagyobb érdeklődés előzi meg.

Ciobanné Lövy Jolán

női divatszalon

Cluj

Str. Bob 13. I.

— **Orvosi hír.** Dr Schapira Mór fogorvos hazaérkezett s rendelését Piața Mihai Viteazul 14 szám alatt megkezdte.

— **Háromhavi fogház dögus fogyasztása miatt.** Temesvárról jelentik: Neda Enric hitias cigány az országúton egy döglött disznót talált és a tetemet lakására szállította, ahol családjával együtt lakomát csapott a döghusból. Erről tudomást szerzett a községi csendőrmester, aki eljárást indított Neda ellen. A járásbíró háromhavi fogházbüntetésre ítélte a cigányt egészségügyi kihágás címén. Fellebbezés folytán a törvényszék is foglalkozott az ügyvel és helybenhagyta a marasztaló ítéletet. A cigány semmisségi panaszt jelentett be a táblához.

Keresztes pedikűr-szalon

Calea Regele Ferdinand 14.
(Meinl kávéüzlet udvarban)

— **Eljegyzés.** Mesiszner Cipil és Ringer Herman (Sighet), a KKL bizottság elnöke, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Házasság.** Weisz Jolán (Munkács) és Kaufman Sándor (Sighet) f. hó 19-én, Máramaroszigeten házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Eljegyzés.** Weisz Zoltán (Sighet) eljegyezte Hermann Jolánt (Alba-Iulia). M. k. é. h.

— **Széder-este a ZsNSZ olvasóköriében.** A ZsNSZ széder-estét tart. Előjegyzéseket elfogad egész ünnepe Falk Imre, Cluj, I. Maniu 2. Telefon: 35-40.

— **Április 24-én kezdődik a közhatalóságok husvétii szünete.** Bucurestiből jelentik: A minisztériumok és közhatalóságok husvétii szünetüket szerdán, április 24-én kezdik meg.

— **Dr. Róth Dezsőné előadása a palesztinai fajokról és vallásokról.** Temesvárról jelentik: A zsidó kulturothron heti dienszjének keretében dr. Róth Dezsőné, a Wizo országos elnöknője rendkívül érdekes előadást tartott „Fajok és vallások Palesztinában” címmel. A kulturothron nagytermet zúfoglalás megtöltötte az érdeklődő közönség, amely nagy figyelemmel hallgatta az élvezetes mindvégig lebilincselő előadást. Dr. Róth Dezsőné magvas ismertetését adta az erci földön élő népfajok társadalmi, gazdasági és vallási berendezéseinek és olyan gazdag néprajzi képet alkotott Palesztináról, amit a galúti zsidóság körében csak kevesen ismernek. A nagyszerű előadást Naschitz István dr. vezette be, aki a sékel-akcióban való aktív részvételre buzdította a jelenlévő közönséget.

— **Timisoaran újabb ellenőrzik a lakók bejelentését.** Temesvárról jelentik: A rendőrség megállapította, hogy a közönség csak részben tett eleget a bejelentési kötelezettségeknél, valamint az ingatlan-könyvekre vonatkozó előírásoknak. Ezért a rendőrség közegei mátl kezdve újabb, folytatólagos razziaikat tartanak, a visszaélések megállítására. A törvényes előírások ellen vétők bíróság elé kerülnek és rendkívül szigorú büntetésben részesülnek.

Zürichi árfolyamok (április 20.): Márka 178, holland forint 236.75, dollár 446, font 15.65, francia frank 8.87, olasz lira 22.45, pengő 79.50, dinár 10, lej 3.20, beigas 74.75, svédkorona 105.75, argentin peso 102.50, yen 104.75.

Minden gyomor- és bélbajban szenvedőnek

üdvös tapasztalatom után szívből ajánlom, írja többek között Enyedi György Jacodul, u. p. Ohendul Mare, jud. Odorheiu, majd folytatja:

„...köszönettel megkaptam a kért GASTRO-D. gyógyszerüket és már örömmel értesíthetem, hogy az első üveg elhasználása után sokkal jobban érzem magam. Eddigi évek sora kinzó bélfelfúvódásaim és rettenetes gyomorgégeseim ugyszólván teljesen kimaradtak, csupán hányingerekről panaszkozhatok még. Nagyon kérem tehát Önt, hogy a kitűnő GASTRO-D. gyógyszeréből még egy üveggel azonnal küldjen sziveskedjék. Minden gyomor- és bélbajban szenvedőnek, üdvös tapasztalatom után, szívből ajánlom.

Ezek tiszta tények, amikről gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegnek rövid kura után személyesen is meggyőződhetnek. Orvosok is ajánlják.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150.— lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Szerkesztői üzenetek

„Előfizető”. Ha fűszert, vagy élelmiszert is árusít, úgy szükséges az autorizáta sanitará, egyébként ilyen régi cégre nem vonatkozik.

Többeknek. Az Inzestrarea kötvények eddigi sorsolásának egyikén sem huzták ki a következők Inzestrarea kötvényeit:

M. D., Jibou.
L. A., Jibou.
F. A., Jibou.
T. Zs., Satu-Mare.
K. M., Deva.
Sch. D., Tg.-Mures.
K. E., Säcueni.
M. G., Boosig.
R. A., Timisoara.
J. L., Mures-Mont.
R. L., Dej.
G. M., Uioara.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, április 21.

Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés. 12.02: „Cotroceni” énekközpont. 12.30: Szórakoztató hanglemezek. 13.25: Időjelzés. 13.30: Elena Zamora hangversenye. 14: Időjelzés, időjárásjelentés. 14.02: Vasile Julea zenekara. 15.15: Szórakoztató hanglemezek. 15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Luce Jovita zenekarának bászági hangversenye. 19.30: Fánica Luca zenekara. 20: Nicodem román patriarcha ünnepi beszéde. Utána hanglemezek. 20.15: Román dalok. 20.35: Táncközpont. 21.50: Román operanépek hanglemezei. 22.30: Román dalnépek és dalnépek hanglemezei. 23.15: Szórakoztató hanglemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: Budapesti hangversenyzenekar. 14.05: Rádiókrónika. 14.45: Hírek, hanglemezek. 15: Felolvasás. 15.45: Cigányzene. 17.30: Felolvasás. 18: Hírek. 18.15: Jazz-hármas. 18.45: Mark Twain regényrészlete. 19.10: Melles B. zenekara. 20.05: Sporteredmények, hírek. 20.25: Linz Márta hegedű. 20.55: Elbeszélés. 21.10: „A csikós”. Szigligeti Ede népszámítműve. 22.40: Hírek. 23.10: Jazz.

Hétfő, április 22.

Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, egészségügyi tanácsok. 12.10: Francia hanglemezek. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: Hanglemezek. 14: Hírek. 14.20: Hanglemezek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Felolvasás. 19.30: Dalok. 19.30: Magyar nyelvű hírek. 19.55: Felolvasás. 20.05: Bizánci hangverseny. 20.45: Hírek. 21: Hangverseny. 22.30: Hírek. 22.50: Hanglemezek. 23.45: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Zongora. 13.40: Hírek. 13.55: Takács Erzsébet énekel zongorakísérettel. 14.20: Időjelzés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.45: Hírek. 18.15: Táncközpont. 18.50: Felolvasás. 19.15: Magyar nóták. 18.20: Hírek. 20.25: Tangóharmónika. 21.10: Az Operaház zenekara. 21.45: Felolvasás Irákról. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 0.25: Filmdalok és jazzszámok. 1.05: Hírek.

London a háboru nyolcadik hónapjában

(LONDONI LEVÉL)

Külföldi látogatók a londoni élet minden megnyilvánulásából láthatják, milyen bizalommal tekint Anglia a jövő felé.

Sokhelyütt új házak épülnek, javítják az utcák burkolatát, renoválják a házak faszfádjait. Angliában a házak legnagyobb része kívülről nincsen befestve és bevakolva, mert a nedves klíma és a korom következtében minden épület egyhamar megszurkúll. Most a legújabb módszer szerint gőzzel mossák le a házak falait, ami által a téglák visszakapják eredeti, élénk vörös színüket. Egyes házakat, amelyek már talán egy fél évszázad óta nem voltak renoválva, most úgy tisztogatják, mintha nem is volna háború és a vele járó légi bombázás veszélye.

Naponta új jeleit látni az angolok növekvő optimizmusának. A háboru elején a dolgok azonban másképpen álltak. Akkor mindenki arról volt meggyőződve, hogy Göring fenyegetését teljesíteni fogja és, hogy német bombavető gépek minyárt az első napokban fognak London felé megjelenni. Sok hivatal és magáncég sietve költözködött ki vidékre és a hatóságok mindent elkövettek, hogy a gyermekek és lehetőleg anyák is elhagyhassák a nagyobb városokat.

Angol hidegvér

Azóta a helyzet nagyban megváltozott. Már több száz cég tért vissza a londoni Citybe, az anyák és gyermekek nagyrészt visszatértek és a fővárosi iskolák, amelyeket szeptember óta légvédelmi célokból zárva tartottak, most újból megkezdték a tanítást. A legtöbb londoni már többé nem is gondol arra, hogy elhagyja a várost, bármit hozzon is a háboru még magával. Pedig mindenki tudja, hogy a tavasz bekövetkeztével sokkal nagyobb lett a légi támadások veszélye, mint télen, ködben sötétben. Jól tudják ezt persze a hatóságok is és ezért a városokon kívül újabb megfelelő férőhelyet készítettek elő azol számára, akik légítámadások esetén még távozni akarnának.

Többek közt új hajlékot készítettek el vidéken kb. 200.000 londoni gyermek számára, minden lehető egészségügyi és nevelési szempont tekintetbevételével. Még csak vagy 20.000 gyermeket küldtek a szüleik újból vidékre. A többi szülő avva érvel, hogy bármilyen jó viszonyokban nevelnék ott gyerekeiket, még sem válna meg tőlük szívesen.

A komoly veszélynek egyébként senk sem hisz már, főleg azért sem, mert az angol légvédelem mérőföldes lépésekkel halad előre és most az időközben elkészült fedezékek a városokban is ugylátszik elég védelmet biztosítanak mindenkinek.

A királyi akadémia folytatja munkáját. Nagy bizalmat és optimizmust tanúsítanak azok is, akik a háboru alatti kiállításokat rendezik. Idén csupán a gyönyörű chelseai virágkiállítást mondták le Londonban. A Royal Academy a jelen évben is a szokott napon nyitja meg kapuit. A kiselejtező bizottság több ülést tartott már, hogy megállapítsa a benyújtott 12 ezer festményt és szobor érdemeit, valamint azt, hogy az egyes művek méltóak-e az Akadémiában való kiállításra.

A visszautasított művészek közül egy Albert Perry nevű festő eredeti ötlettel akarja a világnak bebizonyítani, hogy nincs ráutalva az akadémia elismerésére.

Plakátokat nyomtattatott „Első londoni uccai kiállítás” felirásai és visszautasított képeivel együtt csinos lányok és öreg hirdetés-kihordók nyakára akasztotta. Ezek után libasorban, magával Perryvel élükön az Akadémia előtt és London főuccáin sétálnak fel és alá, mint vaimi mozgó „salon des refusés”. Perrynek képei eladásával ugyan így sem volt szerencséje, de ez talán arra vezethető vissza, hogy 200-nál ocsóbban nem volt hajlandó megválni egy képétől sem.

Százéves filatelista jubileum

Rendkívül nagy érdeklődéssel várják a Royal Society of Philatelista, (a kir. filatelista társaság) májusban megtartandó kiállítását. A kiállítás az első angol postabélyeg, az 1840 évi „fekete penny” századik évfordulóját jelzi. Többek közt nemcsak a Király gyűjteményének egynéhány legritkább példánya kerül kiállításra, hanem a postahivatal saját gyűjteménye is. A százéves évfordulót természetesen kü-

Szükség esetén egy mánuş is megfelel

de természetesen tökéletesebb kettővel.

A kávé is csak akkor tökéletes, ha Franck-kávépótlékkal készül.

lön emlékbélyeg kiadásával is megőrökíti. A bélyeggyűjtők világszerte nagy érdeklődéssel várják az új emlékbélyeg megjelenését, valamint a már bejelentett első angol-francia közös bélyegyet is. Ez utóbbi a két nemzet között fennálló szoros egyetértés jelképéül van szánva.

véd arra az álláspontra helyezkedett, hogy hajlandó eltekinteni az ügy bűnvádi részétől, de a kártérítési összeg jelentékeny felemelését követeli, mert a tatarozási költségek 100 ezer lejen felül voltak. A törvényszék ítéletében kimondotta, hogy

az építész felelős a szomszédos ház véletlen megrongálásáért is.

Ezért a kártérítési összeget a törvényszék 128.000 lejre emelte fel, de megsemmisítette az ügy bűnvádi részét és a vádlottat felmentette a pénzbírság alól. Kocsi építész semmi ségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

Maniu Gyula levele Mihalache királyi tanácsoshoz

BUCURESTI, április 20. (Rador.) Iuliu Maniu a következő választ küldte Ion Mihalache királyi tanácsos levelére, melyet tegnapi számunkban szösz szerint közlünk:

Szeretett Mihalache ur! Minthogy a királyi tanácsosság, mellyel kitüntették, nem kötelez egyébre, csupán arra, hogy őszintén közölje meggyőződését, ha ezt kéri öntől, a királyi tanácsossá történt kinevezése nem befolyásolhatja azokat a személyi és esemei kapcsolatokat, melyek egybefognak bennünket. Kiváló tiszteltetem és barátságom kifejezésével: Iuliu Maniu, Cluj, 1940. április 18-án.

Maniu Gyula betegen fekszik Clujon

BUCURESTI, április 20. (Rador.) A Semnalul című lap közli, hogy Maniu Gyula betegen fekszik Kolozsváron.

Virgil Madgearu, akinek a Bistrita kolostorba való internálása megszűnt, ma délelőtt a fővárosba érkezett.

Egy szovjet ágyunaszád lefoglalt négy japán halászhajót

Tokió, április 20. (Rador.) A Reuter távirati iroda jelenti, hogy egy szovjet ágyunaszád lefoglalt négy japán halászhajót a Pesiet-öbölben. Valószínűnek tartják, hogy egy másik japán halászhajót is lefogtak a szovjet hatóságok, amelyekről egy hét óta semmit sem tudnak.

THIERRY FRANCIA NAGYKÖVET PÁRISBA REPÜLT

Bucuresti, április 20. Péntek este repülőgépen elutazott a fővárosból Thierry bucuresti francia nagykövet. Thierry részt vesz a Reynaud miniszterelnök által összehívott délkelet európai francia diplomaták értekezletén.

2-3

ARTIN

dragée
biztosan hat

TIZENÖTEZERRŐL 120 EZERRE EMELÉDETT A VATIKÁN HIVATALOS LAPJÁNAK PÉLDÁNSZÁMA

Bucuresti, április 20. (Rador.) A Tim-pul zürichi tudósítás alapján azt írja, hogy az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapjának példányszáma 15 ezerrel 120 ezerre emelkedett.

BORZALMAS VASUTI KATASZTRÓFA AMERIKÁBAN

Newyork, április 20. (Rador.) Egy Newyorkból Csikágóba igyekvő expressz vonat Little Falls közelében kisklott. A vonatkisklónak áltóltag 10 halottja és 50 súlyos sebesültje van.

— A CONCORDIA KLUB TAGJAINAK FIGYELMEBE. A Concordia klub ezuton értesíti tagjait, hogy helyiségét ideiglenesen az Unió ucca 10. szám alá, a Fábán cukrászda fölé, az emeletre helyezte. Telefon 10-13.

— KÖRZETI BARISSZIA-KONFERENCIA SIGHETEN. A Hitachdut Barisszia Nőszintja május 1-re körzeti konferenciára hívta össze a szervezet északerdélyi csoportjait. A konferencián a szatmári, nagykarolyi, szigeti, nagybányai és felsővisói csoportjai vesznek részt. A központi vezetőség részéről Danzig Hillel és dr. Stein Lázár vesznek részt a konferencián.

AZ ÉPÍTÉSZ ICICIUS A SZOMSZÉDOK HAZ VÖLÖGÖN megrongálásáért is

128.000 lej kártérítésre ítélték egy timisoarai építész

Timisoara, április 20. Kocsi Rudolf temesvári építész két évvel ezelőtt házat épített Carol uti telken. Az építkezés során a szomszédos ház, amely Popistiu Matilda özvegy tulajdona, véletlenül megrongálódott. A ház alapzata ugyanis több helyen megsérült és az egyik fal is meprepedt. Az özvegy ki akarta javíttatni a megrongált részeket és

felszólította az építész, hogy akár saját költségén végezesse el a javítási munkálatokat, akár pedig fedezze a költségeket. Kocsi építész azonban arra hivatkozott, hogy a szomszédos épület az ő hibáján kívül rongálódott meg és ezért nem viselheti az anyagi felelősséget.

Az özvegy ezek után bűnvádi feljelentést tett az építész ellen magánvagyon megrongálása címén. Feljelentésében az özvegy arra az álláspontra helyezkedett, hogy háza az építész gondatlansága miatt rongálódott meg és ezért megfelelő kártérítésre tart igényt. A járásbírság előtt a vádlottként szereplő építész ismét arra hivatkozott, hogy őt semmi fele mulasztás, vagy ebből eredő felelősség nem terheli és ezért felmentését kérte. Több tanu és szakértő kihallgatása után a járásbírság vétkesnek nyilvánította az építész és 2000 lej pénzbírságra, valamint 12.000 lej anyagi kártérítés megfizetésére ítélt.

Kocsi építész fellebbezése folytán tegnap a törvényszék is foglalkozott az ügyvel. A vádlott védője tévesnek nyilvánította az elsőfoku ítéletet és annak megsemmisítését, illetve újabb szakértők kihallgatását kérte. A magánvád nevében ifj. Lintia Liviu dr ügy-

A Munkaügyi Minisztérium M. V. B. törvény 24. és 29. paragrafusai értelmében a kereskedelmi és iparvállalatok, valamint hatóságok kötelesek május 1-én a nemzeti lobogón kívül a „Munca si Voie Buna” zászlót is kitenni. Ezen rendelet megjelent a Mon. Of. 1940 február 22-iki 44. számában. Ezen zászló az előirt kivitelben és méretekben kapható az

Oficiul de Vanzare pt. Articole de Apărare Pasivă-nál

Brasov, Str. Petru Maior 3. Tel. 33-00.

Az idő rövidségére való tekintettel csak távirati, vagy telefon rendelésre szállíthatunk idejében az összeg felének előzetes beküldése mellett — a hátralékos összeg utánvételezésével. A zászló ára — 1 m. széles és 2 m. magas — 1020 lej rud nélkül házhoz szállítva.

Bélszervek

A szívből ajánlott György re, jud. Odor-

aptam a kért ket és már hogy az első okkal jobban ek sora kinzó etes gyomor- sen kimarad- ol panaszkod- ol tehát Önt, D. gyógyszer- onnal küldeni mor- és béls- s tapasztala-

kről gyomor- etegek rövid s meggyőződ- ják.

gyógyszertá- vagy postán utánvét mel- tárában, Bu- 24.

Enetek

agy élelmiszer- utorizátia sani- gre nem vonat-

kövények ed- m huztak ki a- yeit:

SOR

12.30: Szóra- Időjelzés. 13.30: 14: Időjelzés, ile Julea zene- anglemezek. 15: 02: Luce Jovita ersenyé. 19.20: Nicodem román tána hangleme- 35: Táncleme- esek hangleme- k és dalénekes- akoztató hang-

9.45: Hírek. zenekar. 14.05: hanglemezek. ene. 17.50: Fel- hármás. 18.45: 19.10: Melles B. ények, hírek. 55: Elbeszélés. Ede népszin-

vizállásjelentés. Francia hang- rthírek. 13.30: Hanglemezek. 19.02: Irodalmi 19.30: Dalok. 55: Felolvasás. 20.45: Hírek. 22.50: Hang-

rek, hangleme- n. 13.40: Hírek. el zongorakísé- A rádió szalon- : Hírek. 18.15: s. 19.15: Ma- 5: Tangóhármó- nekara. 21.45: rek. 23.10: Cs- s jazzszámok.

KÖZGAZDASÁG

A bucuresti tőzsdén egész héten lanyhuló volt az irányzat

A bukaresti tőzsdén az elmúlt héten lanyhuló volt az irányzat. A fixkamatozósu papírok piacán csak a május 1-i szelvényesedések tartották árfolyamaikat, a többi lanyha. A *Stabilizarea* záróárfolyama 53.25, a *Desvoltarea* 53.25-ös, az 1933. évi renta 62-es, az *Inzestrarea* kötvény nagy címletei 82.25-ös, a kis címletek 76 és feles, a *Kisajátítási kötvény* 53-as, az adóbón 48-as, az 1935. évi három százalékos *Consolidarea* kötvény 40-es árfolyamon zárt. A bankrészvények alig tartottak. A *Banca Nationala* részvény 200 lejfel 6550 lejre, a *Româneasca* 50 lejfel 590 lejre, a *Credit Român* 10 lejfel 470 lejre, a *Credit Industrial* 65 lejfel 760 lej-

re lanyhult, a *Comro* változatlanul 265 lej. A biztosítási részvények árfolyama nem változott. A *Dacia Româna* 6700 lej, a *Generala* 1535 lej, az *Agricola Fonciera* 455 lej, a *Nationala* 340 lej. A petróleum-részvények estek. Az *Astra-Română* 115 lejfel 1255 lejre, a *Steaua Română* 40 lejfel 680 lejre, a *Concordia* 10 lejfel 695 lejre, a *Credit Minier* 75 lejfel 580 lejre, a *Redevanta* 45 lejfel 290 lejre lanyhult. Az ipari részvények is lanyhák. A *Mica* 190 lejfel 1460 lejre, a *Letea* 25 lejfel 1185 lejre, a *Credit Minier* 75 lejfel 580 lejre, a részvény 100 lejfel 1100 lejre lanyhult, a *Titan-Nadrag-Calan* változatlanul 1220 lej, a *Tramway-Bucuresti* 1230 lej.

Tovább tart az árszilárdulás a kikötővárosok gabonátőzsdéin

A buzaexport betiltása után rozsbán, kukoricában és árpában nagy üzlet fejlődött ki

A romániai gabonátőzsdéken, a buzaexport betiltása után, a buzaárak tovább szilárdultak. Az exportörök most főleg rozsoi, kukoricát és árpat vásárolnak nagy tételekben, elsősorban német számlákra, de jelentős vásárlásokat eszközölnek az olaszok és angolok is, sőt kukoricából budapesti számlára is. A többi mezőgazdasági termékek ára szintén tartott, a forgalom általában élénk.

A hét végén a fontosabb romániai gabonátőzsdéken a következő árakat jegyezték:

Bucuresti: 76 kg-os buza (2 százalék idegen anyaggal) 68.000 lej, 59-60 kg-os árpa (5 százalékkal) 54.750 lej, kukorica 44.000 lej, 42-43 kg-os zab (3 plus 1 százalékkal) 64.000 lej.

Braila: 78 kg-os buza (1 százalék idegen anyaggal) 66.400 lej, 58 kg-os árpa (3 plus 2 százalékkal) 54.500 lej, 70 kg-os rozsa (2 plus 2 százalékkal) 60.750 lej, 40-41 kg-os zab (3 plus 3 százalékkal) 64.250 lej, szárított kukorica 50.000 lej, Victoria borsó 200 ezer lej, I-a bab 190.000 lej, napraforgómag 110.000 lej, kendermag 215.000 lej.

Bizakodóbb a hat európai érté

A nyugateurópai semleges államok tőzsdéin tovább intenzívebbé tétele érdekében Anglia hitelmeknek. — A német Birodalmi Bank 3.5 százalékos árák a nemzeti

Zürich, április 20. A norvégiai háború eheti fejleményei után általános bizakodás és a tartózkodás csökkenése mutatkozott ugy a londoni, mint a párizsi tőzsdén, viszont a nyugateurópai semleges tőzsdéken az izgalom változatlanul nagy. Londonban a szövetségesek újabb akcióitól csak az elkövetkező hetekben várnak nagyobb eredményeket, amely aztán a jelenlegi háborúnak teljesen új fordulatot adhat. Az iparnak juttatott újabb hatalmas arányú állami rendelések következtében az ipari értékek újabb áremelkedéseket értek el Londonban. Arra a hírre, hogy a blokádnál hatályosabbá tétele érdekében az angolok hitelekkel is támogatni hajlandók a keleteurópai államokat, eme államok papírjaiban is némi árfolyamjavulás következtek be. Párizsban az eheti norvégiai események hatása alatt általános hausse van a tőzsdén, míg a belső pénzügyi rendszabályok hatása alatt a pénzpiacra is javuló tendencia uralkodik. A veszélyeztetettnek tartott nyugateurópai semleges államok papírjaival szemben mutatkozik ugyan némi tartózkodás, de a párizsi tőzsdé alaphangulata által-

piac tartozkoása tovább tart. **ROMÁNIA** változatlanul nagy az izgalom, ami a holland kormány újabb gazdasági rendszabályok életbeléptetésére indította. Svédországban az izgalom továbbra sem csökkent, sőt a határmenti városok és falvak kiűritése miatt a svéd kormány különböző gazdasági rendszabályokat is alkalmazott, többek között elrendelte a vidékekre az általános moratóriumot is. Ugyanakkor megszigorították a devizarendszabályokat is.

Anglia balkáni államokban akkreditált követel a napokban visszatértek állomáshelyeikre. A kapott utasítások gazdasági vonatkozásait Sir Frederic Leith-Ross professzor, Anglia gazdasági szakértője dolgozta ki, aki néhány évvel ezelőtt hosszabb tanulmányt írt eme államokban. Párizsi és svájci hírek szerint az egyes angol követések mellé angol bevásárló bizottságok érkeztek eme államokba, amelyek nemcsak bevásárlásokat eszközölnek, hanem szükség szerint megfelelő 3-5 éves hitelek nyújtására is javaslatokat tesznek eme államok számára.

Az angol kormány ilyen hitelek nyújtásával akarja még intenzívebbé tenni Anglia és eme államok közötti árucseréforalmát.

A német kormány utasítására a **Reichsbank** az elmúlt héten a 4 százalékos bankrátát 3.5 százalékra, a lombardhitelek kamrátát 4.5 százalékra mérsékelte. A mérséklésnek belső gazdaságpolitikai okai vannak, a lombardhitelek mérséklésével a rövidesen kibocsátásra kerülő újabb német hadikölcsön (kényszerkölcsön) lehetőségeit akarják támogatni.

A nemzetközi árutőzsdén a nyersanyagárak az elmúlt héten is szilárdultak. Legszámtalább a szilárdulás az USA, Kanada, valamint Argentína árutőzsdéin, az áremelkedést mindenütt a tengeri szállítási lehetőségek javulásával indokolják, ami a norvégiai háboru óta nagyon is érezhető, tekintve, hogy azóta az Atlanti óceánon egyetlenegy hajó sem sülyesztettek el.

A nemzetközi devizapiacra az elmúlt héten változatlan volt a dollár és a svájci frank árfolyama, egy árnyalattal javult a font és a francia frank, lanyhább a belgas, tartózkodás mutatkozik a holland forinttal és a svédkoronával szemben, ugyanakkor a dán-koronát és a norvégkoronát sehol sem jegyzik. A norvégkoronával kapcsolatban az angol és francia kormány fix árfolyamot állapított meg, amely azonban csak a legális norvég kormány által birtokolt területekre történő átutalásokra vonatkozik. A közép-európai valuták közül a márkabankjegy mindenütt tovább lanyhult, a többi változatlan. A zürichi magánforgalomban a márkabankjegyeket 42-44-es, a pengobankjegyet 66.50-68.50-s, az olasz lírabankjegyet 14.10-14.60-as árfolyamon jegyzik. A lejbankjegyek árfolyama egy árnyalattal javult a külföldi magánforgalomban, a zürichi magánforgalomban 1.30-1.40-es, Budapesten változatlanul 3.20-3.40-es árfolyamon jegyzik a lejbankjegyeket.

A ZSIDÓ NEMZETI SZÖVETSEG elüji helycsoportjának

zene-

Úde és fiatalos

lesz a fáradság óráiban is, ha arcának frissességét és szépségét a

KHASANA

arc és ajakruzs-al kiemeli.

Idő, víz és csókálló a **KHASANA**.

8 egyéni színárnyalatban áll rendelkezésére!

KHASANA

A ROMAN NEMZETI BANK HIVATALOS DEVIZÁRFOLYAMAI:

107% felárral:	
Dollár	211.65—216.95
font	851.80—873.13
palesztinai font	852.34—874.16
egyiptomi font	873.54—895.38
holland forint	112.40—115.20
svájci frank	47.51—48.75
belgas	35.40—36.33

58% felárral:	
font	567.87—582.08
holland forint	74.93—76.80
svájci frank	31.67—32.50
belgas	23.60—24.29
francia frank	3.24—3.31
márka	49—50
olasz líra	7.17—8.25—9.50
pengő	26.50—27
cehkorona	4.68—4.77
szlovákkorona	4.68—4.77
török líra	82.—
dinár	2.898—3.05

A SZABADFORGALMI DEVIZAHIVATAL ARFOLYAMAI:

(70%-os kvóták)	
Angol font	973.50
palesztinai font	974.50
egyiptomi font	997.80
dollár	241.90
francia frank	5.50
svájci frank	54.25
belgas	40.60
svéd korona	37.50
holland forint	128.40
norvég korona	53
török líra	192
angol font, 40%-os kvóta	1023
angol font, 20%-os kvóta	1078

A B) lista kompenzáció árfolyamai:

font, angol árukra	1950
font, angol gyarmatok áruira	1950

Egyetemi tanárok

által megállapítva biztos határu a Koser sel Pészach

„Bixadi” víz

amely a gyomor-, bél-, epe-, hólyag- és a gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert fogyasztása enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt.

RIMÓCZI INTREPR. DE TRANSPORT CLUJ

BIRÓ USVAIL, CU GARA, PIATA GÁRBI 9. TEL. — 3342. MAGAZIE GARAȘI ȘI LOCUINTA STR. GÁRBI 9. TEL. — 3028.

Költöztetését butorkocsival legelőcsobban Rimóczi száll. végzi. Telefon: 33-69, 30-25

Jövönket, otthonunkat jelenti:

Váltsátok ki a sékelt!

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláshirdetések, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közlünk. Jelzés levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portozott leveleket továbbítunk.

Kóser sel pesz zach „Bixadi“ gyógyviz a megrestri főrabbinátus felügyelete mellett. Egyetemi tanárok által ajánlva. Biztos hatású. Fogyasztása enyhén, biztosan és kellemesen hat.

„BRISTOL“ orth. kóser étterem-bodega Cluj, Regele Ferdinand 37. Kötő konyha, oent étkezésre és kihordásra. Prima sel pesz zach italok. Egyetlen étterem, mely a rabbinátus felügyelete alatt áll.

ISMERI az örökéletű vert csipke függőnyt? FUDJA, hogy minden kívánt méretben készül? LATTÁ már dus választékú mintatermünket? Jöjjön! Lásson! Győződjön meg! Kizárólag DER-BESC függőnykellékszaksüzletben. Reg. Ferdinand 11. Félémeleten.

Elköltözés miatt olcsón eladó 2 vaságy sodromnyal, plüss sezlonterítő, divány, asztalok, vasmosó felszereléssel, tűkór, három főkos kaszten, képek, konyhastélszik, 2 ajtó, szobaközet. Bratianu 45.

Simon fordító irodában fordítások, másolás minden nyelven szakszerűen készülnek. str. Regina Maria 13. emelet.

Órakovnyelést, könyvek felfektetését, könyvelési restanciák feldolgozását vállalja Iparállalat főkönyvelője. Cím a kiadóhivatalban

Csodás melleket varázsol speciális mellrtóival és princezz fűzőivel. Gyógyfűzők vosi rendeltre a Grün Rózsi szalonjában, alea Regele Ferdinand 14.

Sel pesz zach fajborókkal az idén is konvenáló árban a közönség rendelkezésére állok, ugy mint évekkkel ezelőtt. Léb Simon, Gh. Baritiu 14.

Allást cserélne 8 évi praksissal cipő- és férfidivatru segéd, kivatrendező. Birja a román, magyar és német nyelvet. „Önálló munkaeő“ jelgére az Uj Kelet fiókkiadóhivatala Satumare, Teofil Dragos 14 továbbbit.

Sel pesz zach torták, kuglerék és egyéb süteményeket rendelésre olcsón készítünk. Adler, Str. Decebal 2.

Jó állapotban levő gyapjuzsákok nagyobb mennyiségben olcsón eladók. Megtekinthetők: Katz bodega Satumare, Basarabilor 1.

Vágott liba és kacsá itteni vágatás, olcsó áron rendelhető vasárnap estig: Vogel, Cotului 2 és Ausch, Regele Ferdinand 101.

Ötszázezer lejt hosszabb időre elhelyezni késő helyen való ingaltan betáblázás ellenében, szigorú diszkrecióval. Közvetítők kizárva. „Megélhetés“ jelgére a kiadóba.

Transilvianiai nagy városban jól bevezetett, modernül felszerelt kötöttáru gyár eladó. Cím Rudolf Mosse, Cluj.

Keresek május elsejére románul és magyarul jól gépelő irodakissasszonyt. Dr Lampel, Str. N. Iorga 12.

Intelligentes besseres Freulein, perfekt deutsch, rumänisch auch hebraisch, Jahrespraxis, geht zu Kindern. Cluj bevozugt. Unter „Kinderliebend“ Standard Reclame, Cernăuți.

Négy középiskolát végzett jó családból való zsidó lány román, magyar, német nyelvtudással, nevelőnői állást keres. Cím a kiadóban.

Egy szoba, elő- és fürdőszoba kiadó. Str. Goldis 54.

Likőrmester destilatori mesterkönyvvvel, könyvelői gyakorlattal, elhelyezkedne. Megkeresést „Unicum 30“ jelgére a kiadóba.

Eladó férfi öltöny jókarban. Piața Mihai Viteazul 39, jobbra ajtó 12.

Hol kaphatók pészachi népkonyhai jegyek? Az ortodox hitközség ezuton közli az érdeklődőkkel, hogy pészachi népkonyhai jegyek, amiket a hitközség a koncentrált és a szegények pészachi rituális kosztal való elátása céljából bocsátott ki, a kövekező helyeken szerezhetők még be a hitközségi irodán kívül: Frați Léb, Piața Mihai Viteazul 8., Spéter Mór, Mihai Viteazul 12. és Pál Márton mézsárszéke, ugyancsak a Piața Mihai Viteazuluion. A 20 lejes népkonyhai jegyek elosztása a rászorultak között a hitközség utján is történhetik, Löffler Vilmos főtitkár által, aki személyesen vállalta, hogy a jegyadományokat szétosztja a népkonyhai pészachi ellátásra jelentkezők között. A hitközség vezetősége kéri a város zsidó lakosságát, hogy mindenki anyagi tehetségéhez mérten vegye ki részét a koncentrált és a szegények ünnepi ellátásából.

Pályázat

Simleul Silvaniei Aut. Orth. Izr. Hitközség előljárósága a kóserhus szükségletének biztosítására ezennel pályázatot hirdet: 1. A hitközség heti hússzükséglete 650-700 kg. Ezen húsmennyiség felerészben növendék marha, míg másik fele rendes szarvasmarhával fedezendő. 2. A hitk. a hus ellátását 1-3 évre adja bérletbe s a vállalkozónak a kóser huscsarnokot díjmentesen rendelkezésére bocsátja és ezenfelül hajlandó anyagi támogatásban is részesíteni a vállalkozót, ha az a hússzükségletét megszakítás nélkül pontosan fedezni fogja. 3. Vállalkozó tartozik a hust a hatóság által megállapított árban plüss gabella árusítani s a husellátás biztosítására 5000 lej biztosítékot óvadékképes papirokban adni. 4. Pályázók ajánlatukat alant jelzett elnökhöz f. hó 28-ig benyújtani kötelesek, mert később érkező ajánlatok nem lesznek figyelembevéve. Simleul Silvaniei, 1940 ap. hó 5-én. Hirsch Salamon elnök mp. p., Mandel Hermann jegyző.

...fénylő, meleg napsugarai gyöngyvirággal himezték ki a zöld mezőt.

A TAVASZ...

összegyűjtötte a mező minden gyöngyvirágát és letette az Ön toalettasztalára Asszonyom, az ifjuság illatát szétárasztó Talisman-Legrain

KÖLNIVIZ
PARFÜM

TALISMAN

Legrain

Csakis eredeti csomagolásban valódi

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Vasárnap d. u. 3: Három a kislány. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Handabanda.

Vasárnap este 9: Pozsonyi lakodalom.

Hétfő fél 9: Aranymadár. (Az elmúlt évek egyik legnagyobb sikerű operettje, teljesen új szereposztásban és betanulásban. Rendező: Gróf László. Vezényel: Szabó Ica. Főszereplők: Krémer Manca, Báza Éva, Czoppán Flóri, Réthely Ödön, Csengeri Aladár, Fülöp Sándor, Borovszky Oszkár, stb. Premierbérlet 35. szám. A premierbérlet jegyeit kívánatra visszaváltja a pénztár.)

Kedd d. u. 3: Paprikás csirke. (Olcsó helyárakkal.)

Kedd d. u. 6: Pozsonyi lakodalom.

Kedd este 9: Aranymadár. (Rendes bérlet 35. A bérlet jegyeit kívánatra visszaváltja a pénztár.)

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

A csapda. Egy igazi nagy francia világhírnév. Minden jelenete remek, szenzációs, szellemes, ötletes és izgalmas. Bűnügyi film. Főszereplők: M. Chevallier, Erich v. Stroheim, Marie Déa és Pierre Renoir. A film előtt: Új Paramount világhíradó, rendkívüli eseményekkel.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Stan és Bran, mint repülők. A világhírű komikusok rendkívül mulatságos filmje, mely a vígjátékok első díját nyerte. Műsoron kívül a legújabb Fox világhíradó és O. N. C. román journal.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Szenzációs dupla műsor! 1. Az utolsó órját. Izgalmas cow-boy film, főszerepben:

Bob Backer. 2. O fetita delicioasa. Comedie muzicală cu Deanne Durbin, vi-vighetoarea Americii.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

1. Emberek bilincsben. Izgalmas film. Dick Forannal, a csodahangu cow-boy-jal.
2. A négy nővér. Az utolsó évtized legbübbősbabb filmje, a csodálatos Priscille, Rosamary és Lola Lane testvérekkel.
3. Háborus Paramount híradó.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Minden idők legszebb operettpremierje: Mosolygó Bécs (Operabál). A régi Bécs lüktető élete, sok dal, tánc, jókedv, hangulat. Rendezte: Bolváry Géza. Főszerepekben: Hans Moser, Theo Lingner, Hel' Finkezzeller, Paul Hörbiger. Előtte a legújabb híradó.

A RIO MOZGÓ MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor szenzációs dupla műsor: 1. Perry főhadnagy titokzatos küldetése. Izgalmas kémdráma. Fősz.: Robert Taylor, Barbara Stanwick és Victor McLagen. 2. Csintalan asszonyok. Az évad legnagyobb francia filmslágere. Fősz.: Jean Murat és Francoise Rosay. III. Journal.

Hétfőn, kedden és szerdán:

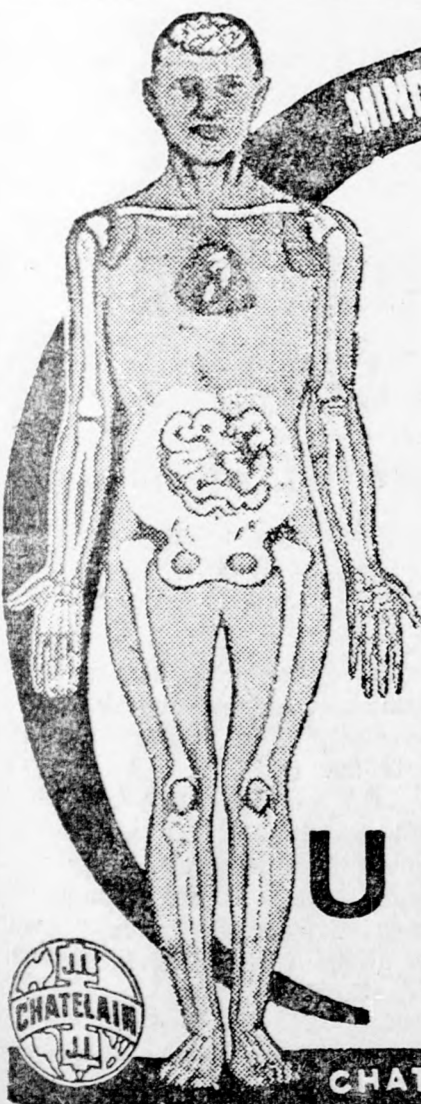
- 3, 6 és 9 órakor nagy kettős műsor: 1. Tura a dzsungel királynője. Gyönyörű szines dzsungel dráma. Közkívánatra Clujon utoljára. Fősz.: Ray Milland és Dorothy Lamour. 2. Az utolsó madridi expressz. Izgalmas kalanddráma. Fősz.: Lionel Atwill, Gilbert Roland és Waren Morley. 3. A legújabb román journal.

973.50
974.50
997.80
241.90
5.50
54.25
40.60
57.50
128.40
53
192
1023
1078

Artyomai: 1950 1950

ok hatása a VÍZ hólyag- és a en a legjobb. tosan és mű- to mindenütt.

elt!

MINDEN FONTOS AZ EMBERI SZERVEZETBEN!

Ha migrénje van, szédül, zug a füle, emésztési zavarokban, derék fájástól szenved, ezek mind a betegség előjelei és itt az ideje, hogy védekezzen. Vére telítve van mérgező anyagokkal, amelyek behatolnak a vérkeringési rendszerbe, mája el van dugulva és a vese-szűrők nem működnek, mindez azt jelenti hogy könnyen súlyos betegségek prédája lehet.

Az Urodonal megmenti, ha mindennap bevesz egyet káveskanállal egy kevés vízben. „Az Urodonal olyan gyógyszer, amelynek formulája a gyakorlatban igen szerencsésnek bizonyult. Az az átmosó kúra, amelyet hatása kifejti, minden esetben es mindenki számára nagyon hasznos“: rendszeres használata hozzásegít számos komoly betegség megelőzéséhez és megakadályozza az időelőtti megöregedést.

Professzor G. POUCHET az orvosi akademia tagja

URODONAL

méregteleníti a szervezetet

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

UJ KELET Legújabb hírek

Háborus kereskedelmi szerződés készül Anglia és a Szovjet között?

Halifax újból tárgyalta Maiskival

LONDON, április 20. (Rador). Hivatalosan jelentik, hogy Halifax lord külügyminiszter pénteken kihallgatáson fogadta Maiski szovjet nagykövetet és közölte vele, hogy az angol kormány hajlandó — az orosz kormány sugalmazására — tárgyalásokat kezdeni és megvitatni az alapot, amelyre támaszkodva Anglia és a Szovjetunió kereskedelmi tárgyalásokat kezdenének. Hangsúlyozták, hogy amennyiben a tárgyalások kereskedelmi szerződés megkötéséhez vezetnének, úgy ez háborus kereskedelmi szerződés volna, amely figyelembe venné, akárcsak a Nagy-Britannia és a semleges országok közötti összes többi egyezménynek, a hadiállapot különleges szükségességeit.

Élénk tüzérségi és légitevékenység a nyugati fronton

A francia front mögött légicsata volt

Párizs, április 20. (Rador). Április 19-én este a francia fővárosban a következő hadi-jelentést adták ki:
A Mosel vidékétől keletre, több helyi jellegű összecsapás történt a francia és német felderítő osztagok között. Blies környékén tüzérségi tevékenység is folyt. Vadászpilóta gépeink ellenséges felderítőgépeket támadtak meg, egyet francia föld felett lelőttek, egy másikat pedig menekülésre kényszerítettek. Összes repülőgépeink visszatértek támaszpontjukra.

Párizs, április 20. (Rador). A Havas je-

lenti: A Moseltől keletre egy francia poszt elleni német támadást könnyen visszavertük. Francia tüzérség bombázta a saarvidéki német munkálatokat. Alsó-Elszászban a járőrök éjjel élénk harcot vívtak egymással. A levegőben ugyancsak megéltünk mindkét részről a felderítő tevékenység. A németek párizskörnyéki irányban végeztek felderítő repüléseket. Két légi harc volt, egy német gépet a francia vonalak mögött leterítettünk, egy másiknak motorját találat érte és csak nehezen tért vissza Németországba.

Egy lengyel tengeralattjáró elsüllyesztette a „Rio de Janeiro” német óceánjárót

LONDON, április 20. (Rador). Az Orzel nevű lengyel tengeralattjáró elsüllyesztette a Rio de Janeiro nevű német óceánjárót, valamint egy német torpedórombolót és

három löszerszállító hajót. Visszatérése alkalmával az angol kikötőben ünnepélyesen fogadták a lengyel tengeralattjáró legénységét.

Hitler születésnapja alkalmából

Göring, Raeder és Brauschitsch tábornokok napi-parancsot intéztek a német hadsereghez

Berlin, április 20. (Rador). DNB: Hitler ötvenegyedik születésnapja alkalmából Göring marsall közleményt adott ki. Göring többek között azt mondja ebben a közleményben, hogy soha semmiféle ajándék nem okozott nagyobb örömet a Führernek, mint a fémek ajándéka. Ez Nagy-Németország védelmét szolgálja, melyet a Führer teremtett meg, legyőzve minden akadályt. Ennek az ajándéknak átadásával — mondja Göring marsall — esküt teszünk a Führernek, hogy megartjuk és alkalmazzuk az erőnket, melyeket életével és tetteivel mutatott. Bármilyen nehéz legyen is a harc, mi összefogunk és Führerünk mellett leszünk, el fogunk viselni mindent és napról napra erősebbek leszünk. Tudjuk, hogy Führerünk győzelemre vezet bennünket.

Berlin, április 20. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Raeder admirális, a német tengeri haderők parancsnoka szombaton reggel a következő napiparancsot adta ki:

— Vezérünk és legfőbb parancsnokunk születésnapja alkalmával megújítjuk a neki tett legteljesebb hűségünket. Ezen eskünek megfelelően, e reánk kényszerített háboruban teljes bátorsággal, erős elhatározott-

sággal és a győzelem szilárd akarásával fogunk küzdeni. Újabb sikerekkel akarjuk tetézni a számbelileg túlsúlyban levő ellenféllel szemben mutatott hőstetteket.

Göring marsall, a légi haderők parancsnoka a következő napiparancsot adta ki:

— Ma mindannyiunk gondolata azon férfi felé irányul, aki a legmagasabb parancsnokunk és akinek hűségét esküdtünk. Ő a mi nemzetünk vezére, akit szeretetünk vesz körül. Születésnapja alkalmából tehát a legméltóbb ajándékot kínáljuk fel számára: azt a fogadalmat, hogy a német léghaderő minden lehetőleg megteszi a háború győzelemre vitelért, amely biztosítja Adolf Hitler birodalmát és a német nemzet örök létét.

Von Brauschitsch tábornok, a német haderők főparancsnoka napi parancsában a következőket mondotta:

— Tudjuk hogy mivel tartozunk a Führernek. Azt akarjuk, hogy a Vezér úgy ma, mint a jövőben biztos legyen katonái felől, midőn Németország szabadságáért, becsületéért és életjogáért harcolunk. Ime az 1940 április 20-iki napiparancs jelszava: Adolf Hitlerrel előre a győzelemig!

„Az amerikai hajóraj kész oda menni, ahol politikai szempontokból szükség lesz rá”

— mondotta az USA tengerészeti államtitkára

SANFRANCISCO, április 20. (Rador). Edison tengerészeti államtitkár az újságíróknak kijelentette, hogy az amerikai hajóraj kész odamenni, ahol politika szempontokból szükség lesz erre. Hangsúlyozta a Haway szigetek hadászati jelenlétét, melyek az Egyesült Államok nyugati védelmének előőrsei. Másrészt John Tower tengernagy, a flotta aeronautikai irodájának vezetője Washingtonban kifejtette a szenátus tengerészeti bizottságában, hogy az amerikai üzemek jelenleg legkevesebb 25.000 repülőgépet tudnak évente gyártani.

WASHINGTON, április 20. (Rador). Az Egyesült Államok márciusban 17 millió 481.982 dollár értékű hadirepülőgépet, fegyvert és löszert szállítottak külföldre.

Hollandia el van szánva minden támadási kísérlettel szembeni védekezésre

— hangoztatják Londonban. Az ostromállapot kapcsán 59 nemzet-szocialista szervezetet oszlattak fel Hollandiában

Amszterdam, április 20. (Rador). Jelentették, hogy egész Hollandia területére kiterjesztették az ostromállapotot. A rendkívüli intézkedéssel kapcsolatban ötvenkivizelt nemzetközi szocialista egyesületet feloszlattak.

London, április 20. (Rador). A holland kormány — mint közölték — elhatározta, hogy az ostromállapotot Hollandia egész

területére kiterjeszti. A holland kormánynak ez az elhatározása kedvező benyomást keltett angol hivatalos körökben, melyek az intézkedésben annak a ténynek megerősítését látják, hogy Hollandia el van szánva a védekezésre minden támadási kísérlettel szemben — jelenti a Havas ügynökség tudósítója.

Nézzé meg mindenki a ROYAL mozgó szenzációs műsorát!

Az év legnagyobb operettje BOLVARY rendezésében:

Mosolygó Bécs (Operabál)

Előtte: Világszenzáció! Minden sportember figyelmébe: SCHMELLING és JOE LUIS mérkőzése a világbajnokságról. E filmet a sportkörök kérésére szereztük meg METRO háborus hirdő.

Letartóztatták Sztójadinovics volt jugoszláv miniszterelnököt

Belgrád, április 20. (Rador). Az Avala távirati ügynökség továbbítja a hírt, hogy április 16. és 17-én Sztójadinovics Milán volt jugoszláv miniszterelnök lakásán több házkutatást tartottak. A házkutatások so-

rán talált dolgok azt bizonyítják, hogy Sztójadinovics törvényellenes működést fejtett ki s így az illetékes hatóságok elrendelték letartóztatását.

„Három évig fog tartani a háború”

— mondotta a washingtoni angol nagykövet

New York, április 20. (Rador). Lothian lord, angol nagykövet beszédet mondott a saintlouisi kereskedelmi kamara tagjai előtt. „A szövetségesek addig fognak harcolni, amíg biztosak lehetnek abban, hogy újabb támadás nem történhetik” — mon-

dotta. Végül azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a jelenlegi háború három évet fog tartani. „Mi a türelmességért, a szabadságért és a nemzetközi kérdések becsületes megoldásáért harcolunk” — fejezte be szavait az angol nagykövet.

A francia kamara bizalmat szavazott Reynaud-nak

A kormány pozíciójának jelentős megerősödéséről ír a francia sajtó

Párizs, április 20. (Rador). A francia képviselőház tegnap délután zárt ülésen tanácskozott Több képviselő felszólalt. Reynaud válaszolt az interpellációkra.

Az ülés 5 óra 30 perckor ért véget. Hét óra 25 perckor Herriot elnök újból megnyitotta a nyilvános ülést, amelyen felolvasták Miellet-nek, a hadügyi bizottság elnökének napirendi indítványát.

Az indítvány első pontját a képviselőház kézfélemeléssel egyhangúlag elfogadta. E pont szövege a következő: A képviselőház elismerő üdvözlését küldi a szárazföldi, tengeri és légi szövetséges haderőknek és a vitéz norvég népnek.

Az indítvány második pontja a következő volt: „Elfogadván a kormány nyilatkozatát, a képviselőház bizalommal viseltetik a kor-

mány háborus politikája iránt, amelyet a parlament mindvégig helyeselt.”

A miniszterelnök erre felvetette a bizalmi kérdést.

A képviselőház egyhangúlag 504 szavazattal bizalmat szavazott a kormánynak. A képviselőház legközelebbi ülése csütörtökön lesz. Párizs, április 20. (Rador). Az összes francia lapok nagy címeke alatt számolnak be a Reynaud-kormánynak tegnap megszavazott bizalmáról és hozzátesszik, hogy az a bizalomnyilvánítás lehetővé teszi a hadműveleteknek kedvező körülmények között való folytatását. Ez főleg a skandináviai katonai műveletekre vonatkozik.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T.

Igy irtok én

DEAK mérnök P. Unirei 7.

Szag nélkül és ragasztás nélkül

Garantált és szabadalmazott módszerrel

6 óra alatt!

Telefon 2700